Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 154 (7895).

18 август чоршанба 1982 йил.

Баҳоси 3 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ПАХТА ТЕРИМИГА НАМУНАЛИ ТАЙЁРГАРЛИК КЎРАЙЛИК

ОБЛАСТЬ партия комитети ва область ижроия комитети таъкидлайдики, область партия ташкилотлари, совет, хўжалик органлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларидан келиб чиқадиган вазифаларни амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар. Қишлоқ меҳнаткашларини мўл ва эртаки ҳосил етиштириш, 1982 йилда пахта ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан қабул қилинган мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этиш борасида аниқ мақсадга қаратилган ишларни амалга оширмоқдалар.

Кўпгина районларда колхоз-совхозлардаги терим техникаси, транспорт воситалари, моддий техника базаларини, пахта заводлари ва пунктларини янги ҳосилни тўхтовсиз қабул қилиб олишга тайёрлаш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Шу билан бир қаторда айрим район ва хўжаликларда ғўзага, айниқса, қолоқ участкалардаги ғўзаларга ишлов беришни сусайтиришга йўл қўйилмоқда. Зараркунандаларга қарши курашни яхши уюштирилмаган. Биология методи имкониятларидан тўла фойдаланилмаяпти. Трактор аппаратлари яхши ишга солинмаётир. Механизатор кадрлар терим техникасини ремонт қилиш ва тайёрлашга етарли жалб этилмаган. «Ташоблсельхозтехника» бирлашмаси ва унинг жойлардаги органлари эҳтиёт қисмлар ва ремонт материалларини колхоз ва совхозларга ўз вақтида етказиб бераолмадилар. Аэродромларни, йўл ва кўприкларни, асфальтланган майдонларни, юкловчи ва туширувчи механизмларни, тош-тарозиларни мавсумга тайёрлаш, колхоз ва совхозларга дефолиантлар ва ёқилғи-мойлаш материалларини етказиб бериш соҳасидаги ишларнинг бориши ҳам кўнгилдагидек эмас. Пахта заводлари, тайёрлов пунктлари ҳамда қуритиш-тозалаш цехларини мавсумга тайёрлашни жадаллаштириш талаб этилади.

Колхозларни, совхозларни, пахта заводлари ва тайёрлов пунктларини ҳосилни териб олиш, асраш ва қайта ишлашга ўз вақтида тайёрлаш мақсадида область партия комитети ва область ижроия комитети область, район, қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органларининг колхоз ва совхозларни, пахта заводлари ва тайёрлов пунктларини 1982 йил пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш ва тайёрлашга уюшқоқлик билан ҳозирлаш юзасидан белгилаган тадбирларини маъқуллади.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда партия ташкилотларига беш кунлик муддат ичида ҳар бир районда колхоз ва совхозлар бўйича ана шундай тадбирлар ишлаб чиқиб, тасдиқлаш вазифаси топширилди.

1982 йил терим мавсумига тайёргарлик кўришни ўз вақтида тугаллаш, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказишни таъминлаш мақсадида меҳнат ресурсларини дефолиация ўтказишга сафарбар этиш ва бу тадбирни уюшқоқлик билан амалга ошириш юзасидан область штаблари тузилди.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетларига шундай штаблар тузиб, улар ишини жонлантириш чораларини кўриш вазифаси топширилди.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги область бошқармалари, «Ташоблсельхозтехника», «Ташоблсельхозхимия», «Ташзаготхлопкопром» бирлашмалари, область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича давлат инспекцияси ва унинг жойлардаги органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда партия ташкилотларининг биринчи галдаги вазифалари моддий-техника ва меҳнат ресурсларини ғўзага ишлов беришни кучайтиришга сафарбар этиб, ҳамма ерда мўл ва эртаки ҳосил етиштиришни таъминлашга, терим мавсумини уюшқоқлик билан ўтказишга қаратилган тайёргарлик ишларини ўз вақтида тугаллашга, 1982 йилда давлатга пахта сотиш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг ҳар бир колхоз, совхоз, бўлим ва бригада томонидан муваффақиятли бажарилишига эришишдан иборатдир.

Шу мақсадларда қуйидагилар таклиф этилади:

ҳамма бригада, колхоз ва совхозларда ғўзанинг ривожланиш ҳолатини синчковлик билан аниқлаш. Ғўзага ишлов беришни кучайтириш юзасидан агротехник тадбирлар комплексини ишлаб чиқиб амалга ошириш, қолоқ участкалардаги ғўзаларга алоҳида эътибор бериш, ўз вақтида суғориш ва культивация ўтказиш, бегона ўтларга ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашиш;

уруғлик пахта тайёрлаш учун юқори ҳосилли, вильт ва бошқа касалликларга кам чалинган майдонларни ажратиш. Районлаштирилган ва истиқболли янги нав пахта тайёрлаш учун кўпроқ майдон ажратиш.

Нави ва репродукцияси экиш учун сифатли бўлган уруғлик тайёрлаш мақсадида уруғлик учун экилган майдонлардаги ғўзаларга сифатли агротехник ишлов бериш зарурдир. Асосий эътибор уруғлик учун экилган майдонларда ўз вақтида ва сифатли апробация ўтказиш, унинг натижасига қараб бригада ва хўжаликларга давлатга уруғлик пахта топшириш нормасини белгилаш лозим.

Уруғлик пахтани сифатли теришда теримчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида совхоз директорлари зиммасига уруғлик пахтани қўлда ва ярусли машиналарда териш учун бошқа майдонлардагига нисбатан нормани 20—25 процент камайтириш вазифаси юклатилди ва бу тадбирни қўллаш колхоз правлениеларига ҳам тавсия этилди. Уруғлик пахтани, асосан, ихтисослаштирилган Алимкент пахта заводи тайёрлов пунктига жойлаштириш лозим. Партиялар комплектлашганидан сўнг 30 кундан кечиктирмай, уруғлик пахтани дастлабки қайта ишлашга киришиш лозим бўлади. Алимкент пахта заводида техник пахтани қайта ишлаш тақиқлаб қўйилиши, шу заводда уруғлик пахтани бутун мавсум давомида тозалашни йўлга қўйиш керак.

Пахта териш машиналари, транспорт тракторлари, прицеплар, юкловчи механизмлар, шунингдек, техник хизмат кўрсатиш воситалари, механизациялашган заправка ремонти жадаллаштирилиб, белгиланган муддатга тугалланиши ва тайёр ҳолга келтириб қўйилиши зарур. Подборщиклар, кўсак терадиган, кўсак чувийдиган машиналар, колхоз ва совхозларнинг қуритиш-тозалаш цехлари ва бошқа техника воситалари ҳам ремонтдан чиқариб қўйилиши керак.

«Сельхозтехника», колхоз, совхозларнинг ремонт корхоналари қувватидан тўла фойдаланиш учун улар ишини икки сменада ташкил этиш керак бўлади. Ҳар бир хўжаликнинг механизатор кадрлар билан қандай таъминланганлигини кўриб чиқиш, ишни икки сменада ташкил этиш учун етарли миқдорда механик-ҳайдовчилар тайёрлаш чораларини кўриш зарур.

20 августгача ҳамма хўжаликларга ёқилғи-мойлаш материалларини етарли миқдорда келтириб қўйиб, бу билан терим техникаси ва транспорт воситаларининг тўхтовсиз ишлашини таъминлаш, улардан тежаб-тергаб ва рационал фойдаланишга эришиш лозим.

Ҳамма ерда терим-транспорт отрядларини тузиш, техник хизмат кўрсатиш звеноларини малакали кадрлар билан комплектлашни тугатиб, уларни хизмат кўрсатиш воситалари, зарур узеллар, агрегатлар, эҳтиёт қисмлар, бошқа ремонт материаллари айирбошлаш фонди билан таъминлаш, механизаторларнинг, инженер-техник ходимларнинг пахта териш техникаси, транспорт воситалари, бошқа машина ва механизмларнинг юқори унум билан тўхтовсиз ишлаши юзасидан шахсий масъулиятини ошириш талаб этилади.

Ҳамма ерда янги дала шийпонлари, асфальтланган майдонлар, хирмонлар, йўл ва кўприклар қуриш, эскиларини ремонт қилиш, тош-тарозини тахт қилиш ишлари 1 сентябргача тугалланиши лозим.

25 августгача тайёрлов пунктларини мавсумга ҳозирлаб қўйиш, уларни зарур миқдорда механизмлар, асбоб-ускуналар, ишчи кучлари билан таъминлаш, кунига йиллик ҳажмдаги пахтанинг 8—10 процентини миқдорида хом ашё қабул қилинишини таъминлаш мақсадида бу ерда ишни тўхтовсиз ташкил этиш лозим бўлади.

Пахта заводларини ва қуритиш-тозалаш цехларини ремонт қилиш тугалланган район ва хўжаликлар ўртасида пахта йиғим-теримига тайёргарлик юзасидан ўзаро текширув ўтказиб, камчиликлар мавжуд бўлса, уларни бартараф этиш чораларини кўриш лозим.

Ғўзага ишлов бериш, техникани, пахта тозалаш заводлари, тайёрлов пунктларини ремонт қилиш ва тайёрлашда иштирок этаётган колхозчилар, совхоз ишчилари, тайёрлов органлари ва бошқа корхоналар коллективларининг юксак унум билан ишлашлари учун зарур маданий-маиший шароитларни яратиб бериш керак.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси, «Ташзаготхлопкопром» бирлашмаси, область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича давлат инспекцияси, колхоз-совхозларнинг партия ташкилотлари ва раҳбарлари зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилди:

социалистик мажбуриятни қоплайдиган миқдорда ҳосил йиғиштириб олиш мақсадида машина терими учун етарли майдонни ўз вақтида ажратиб бериш зарур. Ғўзанинг биологик жиҳатдан етилишини ҳисобга олган ҳолда ҳамма майдонларда дефолиацияни қулай ва қисқа муддатларда ўтказиш, бунинг учун трактор, аппаратларидан юксак унум билан фойдаланиш керак.

Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, механизаторлар, қўл теримчилари, тайёрлов пунктлари ходимлари ўртасида эрта ва қисқа муддатларда юқори сифатли пахта хом ашёси тайёрлашнинг давлат аҳамиятига эга эканлиги, уни териш, ташиш, сақлаш ва қайта ишлашда нобуд қилишга йўл қўйиб бўлмаслиги тўғрисида тушунтириш ишларини кучайтириш.

Колхоз-совхозларнинг раҳбарлари ва мутахассислари, тайёрлов ташкилотлари, бригада бошлиқлари ва теримчиларнинг тайёрланаётган пахтанинг сифати юзасидан шахсий масъулиятларини ошириш лозимлиги кўрсатиб ўтилди. Ҳамма ерда ҳосилни бригада усулида қабул қилиб олишни таъминлаш зарур. Тайёрланаётган пахтанинг сорти, ифлослиги ва намлиги бўйича сифат кўрсаткичларини нотўғри белгилаш ҳолларига чек қўйиш керак.

Область қишлоқ хўжалик ва сув хўжалиги бошқармалари, «Ташзаготхлопкопром» бирлашмаси, «Облколхозстрой» тресты, район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари пахта тозалаш заводлари, тайёрлов пунктлари, қуритиш-тозалаш цехлари ва бошқа объектларнинг қурилиши ва ремонтининг боришини текшириб туришлари, йўл қўйилаётган камчиликларни бартараф этиш юзасидан амалий чоралар кўриб, уларни ўз вақтида фойдаланишга топшириш ва янги ҳосилни қабул қилиб олишга намунали тайёрлашни таъминлашлари лозим.

«Ташоблсельхозхимия» бирлашмаси буюртмасига биноан Сергели авиация корхоналари бирлашмасига дефолиация ўтказиш учун етарли миқдорда АН-2 самолёти ва вертолётлар етказиб бериш топширилди. Экипаж командирларидан дефолиация ўтказиш қоидаларига қатъий амал қилишни, ишнинг юқори сифатли бўлиши ва самолётлардан унумли фойдаланишни, техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилинишини таъминлаш талаб қилинади.

Шаҳар ва район партия комитетларига, шаҳар ва район ижроия комитетларига, саноат корхоналари ва ташкилотларнинг раҳбарлари ҳамда партия ташкилотларига мавсумга тайёргарлик кўриш, ҳосилни териш ва тайёрлаш даврида колхоз ва совхозларга, тайёрлов пунктларига пахта қуритиладиган майдонларни, қуритиш-тозалаш цехларини, хўжаликларнинг ички йўл ва кўприкларни қуриш ва ремонт қилишда, шунингдек пахта териш машиналарини ремонт қилиш ва техник хизмат кўрсатишда амалий ёрдам бериш таклиф этилди.

Область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси, «Ташзаготхлопкопром» бирлашмаси ва Тошкент «Эталон» тажриба заводига 1 сентябргача колхоз ва совхозлардаги, пахта заводлари ва тайёрлов пунктларидаги тарози-ўлчов асбобларини ремонт қилишни тугатиб, муҳр босиш тавсия этилди.

Область матлубот жамияти, область маҳаллий саноат, савдо бошқармалари, «Ташоблсельхозтехника», «Ташзаготхлопкопром» бирлашмалари ҳамда район ижроия комитетлари зиммасига аҳоли учун йиғим-терим даврида зарур бўладиган тош-тарози, этак, қоп, фляга, кўмир, темир печ, иссиқ кийим, кирза этик, озиқ-овқат ва бошқа буюмларни ўз вақтида етказиб бериш вазифаси юклатилди.

Область автомобиль йўл қурилиши ва эксплуатацияси, қишлоқ хўжалиги бошқармаларига, «Ташзаготхлопкопром» бирлашмаси ва район ижроия комитетларига 1 сентябргача автомобиль йўллари ва кўприкларни, шунингдек колхозларга, совхозларга, тайёрлов пунктларига олиб борадиган йўлларни ремонт қилишни тугаллаш таклиф этилди.

Область халқ контроли комитетига, область ички ишлар бошқармасига, область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича давлат инспекциясига, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларига колхоз ва совхозларда, пахта тозалаш заводлари ва тайёрлов пунктларида ҳосил йиғим-теримига тайёргарлик кўриш устидан назоратни кучайтириш, асосий эътиборни ҳосилни териш, ташиш, сақлаш ва қайта ишлаш даврида нобуд бўлишига йўл қўймасликка қаратиш вазифаси топширилди. 20 августгача ҳамма колхоз ва совхозларда, тайёрлов пунктларида ёнғинга қарши хавфсизлик ҳолатини ҳамда давлат ёнғин назорати органи тавсия этган тадбирларнинг бажарилишини текшириш лозим бўлади.

Область маданият ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармалари, область соғлиқни сақлаш бўлими, область алоқа ишлаб чиқариш — техника бошқармасига колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, шунингдек пахта териш ва тайёрлашга жалб этилган бутун аҳолига намунали хизмат кўрсатиш таклиф этилди.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасига касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан биргаликда колхоз ва совхозлардаги меҳнатга яроқли барча аҳолини пахта теримига сафарбар этиш, ҳар бир механизатор ва теримчилар томонидан кунлик норманинг сўзсиз ва ошириб бажарилишини таъминлаш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш, илғорларни моддий ва маънавий рағбатлантириш чораларини кўриш топширилди.

Қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи область ва район комитетларига колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар меҳнатига ўз вақтида тўғри ҳақ тўлаш, шунингдек меҳнатни муҳофаза қилиш, техника хавфсизлиги, терим техникаси ва механизмлардан тўғри фойдаланиш устидан назоратни таъминлаш топширилди.

Область комсомол комитетига техникани ҳамда механизатор кадрларни тайёрлаш, терим машиналарининг техник имкониятларидан самарали фойдаланиш бўйича социалистик мусобақани уюштиришда комсомол ташкилотларининг актив иштирокини таъминлаш таклиф қилинди.

Районлар, колхозлар, совхозлар ўртасида теримда ва давлатга пахта топширишда юқори суръатларга эришиш учун ўтказиладиган область мусобақаси шартлари тасдиқланди.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетларига ҳамда комсомол комитетларига хўжаликлар, бригадалар, механизаторлар ўртасида йиғим-теримда юксак суръатга эришиш учун район социалистик мусобақаси шартларини ишлаб чиқиб, тасдиқлаш топширилди.

«Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда» газеталари, область телевидение ва радиоэшиттириш бош редакцияларига 1982 йил ҳосилини йиғиб-териб олишга тайёргарлик кўриш ва теримни уюштиришнинг боришини мунтазам кенг ёритиш топширилди.

«Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари саҳифаларида «Ҳурмат тахтаси» таъсис этилиб, унга давлатга пахта сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажарган хўжаликлар ёзиб борилади.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 16 август куни Қримда ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский билан учрашди. Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко ва ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПБИП Марказий Комитетининг секретари Ю. Чирек қатнашдилар.

Л. И. Брежнев билан В. Ярузельский ҳар икки партия ва давлат сиёсатининг асосий йўналишлари тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар. Л. И. Брежнев таъкидлаб ўтдики, совет коммунистлари, совет меҳнаткашлари саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш учун бутун куч-ғайратларини сарфламоқдалар. Экономикани бошқаришни такомиллаштириш ва КПССнинг XXVI съезди белгилаб берган социал-иқтисодий программани амалга ошириш учун кўп иш қилинмоқда.

В. Ярузельский қуйидагиларни хабар қилди: Польша раҳбарлари ПБИПнинг IX съезди қарорларига мувофиқ амалга ошираётган фавқулодда тадбирлар, сиёсий ва иқтисодий фаолият натижасида мамлакатда аста-секин ижобий ўзгаришлар содир бўлмоқда. ПБИП ишчилар синфи билан, барча меҳнаткашлар билан алоқаларни мустаҳкамлашга эришмоқда. Польшанинг тарихий ва социалистик бойликларини қадрлаётган барча поляк ватанпарварларини жипслаштириши лозим бўлган миллий тикланиш ҳаракати ривожланиб бормоқда. Шу билан бирга сиёсий ва иқтисодий кризиснинг оғир оқибатлари ҳануз сезилиб турибди. Польша жамияти осойишта иш юритиб, ватанпарварларча масъулият туйғуси, тартибга солинган меҳнат билан мавжуд қийинчиликларни бартараф қилмоқда. Контрреволюцион подпольенинг мавжудлиги мамлакатнинг кризисдан чиқиш жараёнига тўсқинлик қилмоқда. Бу подполье ташқаридан, аввало АҚШ томонидан берилган йўл-йўриқлар ва уларнинг мадади билан иш олиб бормоқда.

Л. И. Брежнев ва В. Ярузельский ижтимоий фаолиятнинг барча асосий соҳаларида Совет-Польша алоқалари социалистик интернационализм, ҳуқуқий тенглик, суверенитетни ҳурмат қилиш дўстона ўзаро ёрдам принциплари асосида мустаҳкамланиб бораётганлигини мамнуният билан қайд этдилар. Бу ишларнинг ҳаммаси ПХР партия-давлат делегациясининг шу йил март ойида СССРга қилган визити вақтида эришилган аҳдлашувга мувофиқ олиб борилмоқда. Польшанинг СССР билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан иқтисодий ҳамкорлигини кенгайтириш Польша экономикасини соғломлаштиришга кўмаклашади, унинг муваффақиятли ривожланиши учун истиқбол яратиб беради.

Польша жамияти, деб таъкидлади В. Ярузельский, Польша душманларининг СССР ПХР ички ишларига гўё аралашаётганлиги тўғрисида тўқиб чиқараётган иғво ва бўҳтонларига учмайди. «Советларнинг аралашуви» Польшадаги ишлаб чиқариш қувватларининг талайгина қисмини иш билан таъминлайдиган хом ашё, материаллар ва комплектлаштирувчи буюмларни, кредит ва буюртмаларни барқарор равишда бериб туриш демакдир. В. Ярузельский поляк халқига кўрсатилаётган катта ва қимматли ёрдами учун Совет Иттифоқига самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи Польша Халқ Республикаси олдида турган халқ хўжалик вазифаларини ҳал этиш учун бундан буён ҳам ўз имкониятлари доирасида ёрдам бераверади, деб уқтириб ўтди.

Л. И. Брежнев билан В. Ярузельский ўртоқлар халқаро вазиятга баҳо бериб, СССР ва ПХР суверен давлатларга тазйиқ ўтказишнинг иқтисодий жазо чоралари каби воситаларидан фойдаланаётган АҚШнинг, НАТОдаги бошқа бир қанча мамлакатларнинг ҳатти-ҳаракатларини қатъиян қоралайдилар, деб таъкидладилар. Америка маъмурияти халқаро ҳуқуқ нормаларини, БМТ Уставини бузиб, Польшага мисли кўрилмаган даражада тазйиқ қилиш йўлига ўтди. Бу сиёсат АҚШ империализмининг манфаатлари йўлида иқтисодий қийинчиликларни чуқурлаштириш, мамлакатдаги вазиятни изидан чиқариш мақсадини кўзда тутади.

Ҳар икки партия ва ҳар икки давлатнинг раҳбарлари қуйидагиларни зўр қатъият билан таъкидлаб ўтишни зарур деб ҳисоблайдилар: молиявий ва бошқа хилдаги жазо чоралари сиёсати халқаро ишларда қуролланишга сазовор бўлган методларни ишлатувчи мамлакатларнинг ҳам манфаатларига қайтиб уриладиган тошдан бошқа бир нарса эмас. СССР билан ПХР турли социал системаларга мансуб давлатлар ўртасида иқтисодий соҳада тартибга солинган ўзаро муносабатлар, тенг ҳуқуқли ўзаро манфаатли ҳамкорлик тарафдори бўлиб қолмоқдалар.

Польша тарихий жиҳатдан Европа тақдирида сезиларли роль ўйнайди. Унинг бу роли Польша диёрида социалистик давлат вужудга келиши билан жуда кучайди. ПХР социалистик ҳамдўстликнинг ажралмас бўғини бўлиб, ўзининг тинчлик ва яхши қўшничилик сиёсати билан Европада урушдан кейинги тузумнинг барқарорлигига, мавжуд чегараларнинг дахлсизлигига ёрдам бермоқда.

СССР билан ПХР аввалгидек ҳозирги пайтда ҳам Европа хавфсизлиги ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш, ҳарбий-сиёсий кризислар ва янги жаҳон уруши хавфини камайтириш йўлини қатъият билан ўтказиб келмоқдалар. Халқаро муносабатларда зўравонлик ва бебошликка ўрин бўлмаслиги керак.

Л. И. Брежнев билан В. Ярузельский жаҳоннинг бир қанча районларида можароли вазиятлар ғоят кескинлашганлигидан ва жумладан, Яқин Шарқда Исроил бошлаб берган уруш яна аланга олганлигидан ташвишланганликларини билдирдилар. Фаластинликларнинг ва Ливаннинг фожиаси учун Исроилгина эмас, Қўшма Штатлар ҳам жавобгардир.

Совет Иттифоқи билан Польша Фаластин Озодлик ташкилотини, Сурияни, Ливанни, араб халқларининг ҳаққоний ишини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлайберадилар. СССР билан ПХР Яқин Шарқ проблемаларини сиёсий жиҳатдан кенг кўламда ва адолатли равишда мустаҳкам ҳал этиш тарафдоридир.

Л. И. Брежнев билан В. Ярузельскийнинг учрашуви самимий муҳитда ўтди ва икки томонлама муносабатларни ривожлантириш масалалари юзасидан ҳам, халқаро ишлар юзасидан ҳам қарашларнинг тўла бирлигини тасдиқлади.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов ва ПБИП Марказий Комитети секретариати маҳкамасининг мудири Б. Колодзейчак қатнашдилар.

(ТАСС).

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ ФАХРЛИ БУРЧИ

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларида, ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VI пленумининг ҳужжатларида ва ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг шу пленумда қилган докладида ўртага қўйилган катта ва масъулиятли вазифаларни амалга оширишда матбуот, телевидение ва радио эшиттиришнинг роли катта. Республика, область ва район газеталари, телевидение, радио эшиттириш ва ахборот агентликлари ходимларининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети чақирган ва 17 август куни Тошкентда бўлиб ўтган семинарида республика журналистларининг бу соҳада қилаётган ишлари, улар ҳал этиши лозим бўлган биринчи галдаги вазифалар тўғрисида гаплашиб олинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудирлари Э. Ғ. Ғафуржонов, Т. Г. Зинин, Ўзбекистон журналистлар союзи правлениесининг Раиси З. И. Есенбоев қилган докладларда ва семинарда сўзланган нутқларда КПСС Марказий Комитети май Пленумининг қарорларини моҳирона ва чуқур тушунтириб бериш, ҳар бир меҳнатчининг Озиқ-овқат программасини тезроқ бажариш йўлидаги умумхалқ курашида ўз ўрнини англаб олишига фаол ёрдам бериш зарурлиги тўғрисида гапирилди. КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини пропаганда қилиш қандайдир кампания эмаслигини тушуниб олиш муҳимдир. Белгиланган режаларни амалга ошириш соҳасида партия ташкилотлари, меҳнат коллективлари қилаётган ишни батафсил ёритиб бориш, қишлоқ меҳнатчиларининг ,бутун агросаноат комплекси меҳнаткашларининг социалистик мусобақаси кенг қулоч ёзишига ҳар томонлама кўмаклашиш, илғорларнинг ташаббускорлик билан бошлаган янги ишларини ва тажрибасини кенг оммалаштириш лозим. Озиқ-овқат программасини амалда рўёбга чиқараётган кишилар тўғрисидаги, қишлоқ район партия комитетларининг фаолияти ҳақидаги, агросаноат комплексини бошқариш системаси тўғрисидаги материаллар матбуотда, телевидение ва радио программаларида муносиб ўрин олиши лозим.

Қишлоқни ривожлантиришнинг истиқбол проблемаларини ёритиш билан айни бир вақтда кундалик вазифаларнинг ҳал этилишини моҳирона оператив анализ қилиш кераклигига семинарда эътибор жалб қилиб ўтилди. Шу муносабат билан республика оммавий ахборот воситалари ходимларининг бу йилги пахта терими кампаниясини идеологик жиҳатдан таъминлаш вазифаларига алоҳида эътибор берилди. Олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган мусобақани кенг қулоч ёздириш — журналистларнинг фахрли бурчидир. Оммавий ахборот воситаларининг ғоят бой жамики хазинасини ишга солиб, қишлоқ меҳнатчиларининг куч-ғайратларини ҳар қандай қийинчиликларга қарамай етиштирилган мўл ҳосилнинг ҳаммасини қисқа муддатларда териб олиб, тайёрлов пунктларига элтиб қўйишга, техникадан, меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, Пахта тозалаш саноати министрликларининг, республикадаги колхоз ва совхозларнинг ҳосилни йиғиштириб олишга тайёргарликни тугаллаш ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг пахта сифатини ошириш ҳақидаги йўл-йўриқларини бажариш соҳасидаги иши тўғрисида куни кеча қабул қилган қарорида баён этилган амалий тадбирларнинг бутун комплексини муваффақиятли рўёбга чиқаришга қаратиш керак.

Чорвачиликни ривожлантиришга, ем-хашакни тайёрлашга, дон ,сабзавот, мева, барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга тааллуқли масалалар доимо журналистлар коллективларининг диққат марказида туриши лозимлиги семинарда уқтириб ўтилди. Шу куннинг шиори — етиштирилган жамики ҳосилни сақлаб қолиб, меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари учун фойдаланишдан иборат эканини асло унутмаслик керак.

Семинар қатнашчилари ўз нутқларида қишлоқ меҳнатчиларининг турмуш маданиятини ошириш масалаларини ёритиш, пахта териш кампанияси даврида матбуот марказларининг иш тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов иштирок этди.

(ЎзТАГ).

100 ЦЕНТНЕРДАН БЎЛАДИ

Бўка районидаги «Лениннобод» колхози маккажўхоризорлари 110 гектарга чўзилиб кетган. Ҳозир бу пайкалларда қизғин палла. «Қаҳрабо дон»ни йиғиштириб олишга киришилди.

Далаларда 3 та «Херсонец» комбайнлари тинимсиз ишлаб турибди. Нурилла Байрамов, Бердиқул Беккулов каби уста механизаторлар улар рулини бошқаряпти. Комбайнлар билан изма-из тележкалар келмоқда. Уларнинг бири донга, иккинчиси майдаланган пояга тўляпти. Уч жойда дон хирмони, икки жойда эса силос траншеяси ташкил қилинди.

Комбайнлар ёрдами билан ҳар куни 70 тонна маккажўхори дони йиғиштириб олинмоқда. Мавсумда маккажўхорикорлар 1160 тонна дон топширишга, ҳосилдорликни эса 100 центнерга етказишга сўз берганлар. Бу курашда КПСС XXVI съезди делегати Инобат Хожибекова, Ходмурод Ашуров ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари барчага намуна бўлмоқдалар.

ОТАЛИҚ ЁРДАМИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ВА ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИДА

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Тошкент область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Совети область шаҳарлари ва Тошкент шаҳри районлари саноат корхоналари, ташкилотларининг 1982 йилнинг биринчи ярмида колхозлар, совхозларга оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича мусобақаси якунларини кўриб чиқдилар.

Область шаҳарлари саноат, қурилиш, транспорт ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари корхоналари ҳамда ташкилотлари 1982 йил зиммага олинган социалистик мажбуриятларни бажара бориб, 1982 йилнинг биринчи ярмида область колхозлари, совхозларига оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича муайян ишларни амалга оширдилар.

Оталиқ қилаётган корхоналар, ташкилотлар коллективлари чорвачилик фермаларини қуриш ва ремонт қилиш, ёзги бўрдоқига боқиш майдончаларини қуриш, ремонт қилиш, улардаги иш жараёнларини механизациялаш, ем-хашак, озуқа цехларини реконструкция қилиш, жиҳозлаш, ободонлаштиришда ёрдам бердилар.

Экиш кампанияси даврида қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиш, корхоналарда тайёрланган механизаторларни юбориш, техника ва эҳтиёт қисмлар ва минерал ўғитлар жўнатишга қаратилган ёрдамини амалга оширдилар.

Экиш кампанияси даврида қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиш бўйича ёрдам кўрсатилди, корхоналарда механизаторлик касбига ўргатилган ишчи-хизматчилар, ишлаб чиқарилган техника воситалари, эҳтиёт қисмлар ва минерал ўғитлар колхоз-совхозларга юборилди. Йил бошидан бери оталиқ ёрдами бўйича амалга оширилган жами иш ҳажми 3 миллион 42 минг сўмликни ташкил этди.

(Давоми 2-бетда).

ОТАЛИҚ ЁРДАМИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

(Бошн 1-бетда).

Область шаҳарлари, корхоналари, ташкилотлари ирригация тармоқлари, дала шийпонлари, уй-жойлар, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, клублар, мактаблар ва бошқа объектларни қуриш ҳамда ремонт қилишда катта ёрдам кўрсатдилар.

Чирчиқ шаҳри меҳнаткашлари 1982 йилнинг биринчи ярмида оталиқлардаги қишлоқ коллективларида йирик шохли қорамоллар ҳамда паррандалар учун биноларни ремонт қилишда 32,1 минг сўм ўзлаштирдилар, 650 бош йирик шохли қорамолга мўлжалланган ёзги бўрдоқига боқиш майдончаларининг биринчи навбатини қурдилар, чорвадорлар учун 2 та дам олиш хонасини жиҳозлаб бердилар. Чирчиқликлар қишлоқ хўжалик техникасини тайёрлашда 44,3 минг сўмлик, ободонлаштириш ишларида 182,1 минг сўмлик ёрдам кўрсатдилар. Шаҳарликлар белгиланган барча тадбирларни бир маромда амалга оширмоқдалар.

Янгийўл, Бекобод, Оҳангарон шаҳарлари меҳнат коллективлари ҳам оталиқ ёрдами бўйича шартнома мажбуриятларини бажаришда юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Совети колхозлар ва совхозларга оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича область шаҳарлари ва Тошкент шаҳри районлари ўртасидаги социалистик мусобақада 1982 йилнинг биринчи ярми якунлари бўйича Чирчиқ шаҳрини (шаҳар партия комитетининг секретари П. А. Юсупов, шаҳар ижроия комитетининг раиси Н. Ф. Шарипов ўртоқлар) ғолиб деб топдилар.

Қизил байроқ Ангрен шаҳридан олиб берилади.

Колхозлар, совхозларга оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича 1982 йилнинг биринчи ярмида Янгийўл, Бекобод ва Оҳангарон шаҳарлари корхоналари коллективларининг яхши ишлаганлиги қайд қилинди.

Оталиқ ёрдами кўрсатишда актив фаолият кўрсатганликлари, яхши натижаларга эришганликлари учун Олмалиқ металл конструкциялари тажриба-экспериментал заводи, Чирчиқдаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати, «Ўзбекхиммаш» заводи, Чирчиқ трансформатор заводи, «Средазуголь» бирлашмасига қарашли 9-шахта, Ангрен керамика комбинати, Ангрен «Резинотехника» заводи, Оҳангарон «Сантехлит» заводи, Бекобод темир-бетон ва бинокорлик материаллари комбинати, Янгийўл қурилиш ва йўл машиналари ремонти заводи, Ангрендаги ихтисослашган монтаж-созлаш бошқармаси Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

«Миконд» заводи, енгил металл конструкциялари заводи, СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети ва область касаба союзлари Советининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

Шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, касаба союз ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари зиммасига 1982 йилнинг иккинчи ярим йиллигида колхозлар ва совхозларга оталиқ ёрдами кўрсатишни кучайтириш учун тадбирлар белгилаш ва уларни амалга ошириш, бу билан СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан зиммага олинган мажбуриятларнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшишга эришиш вазифаси юклатилди.

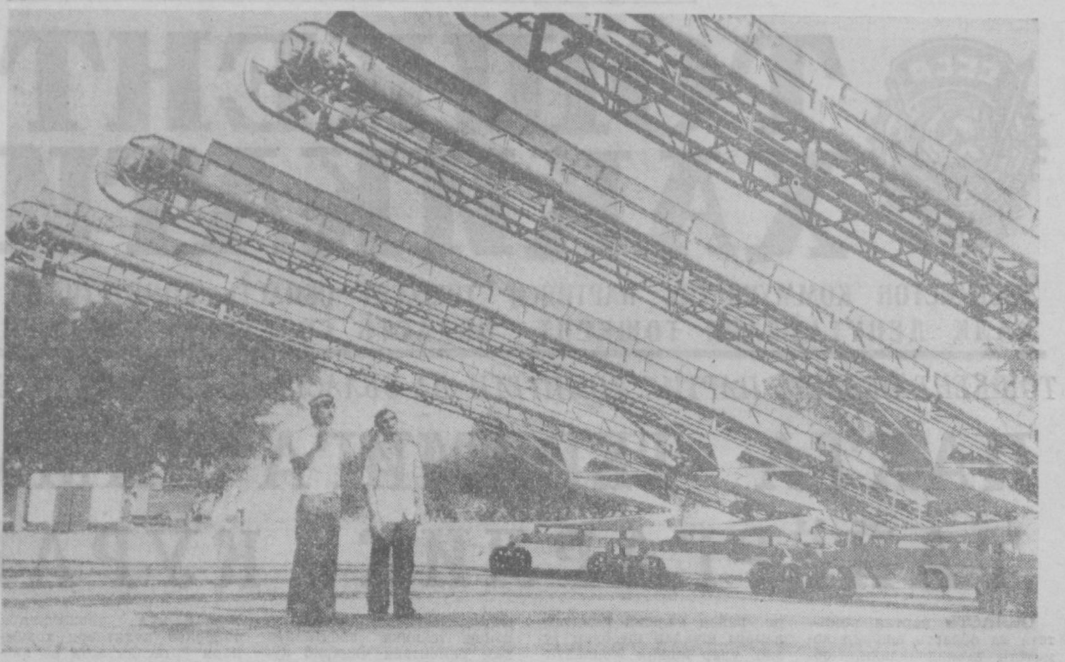

ЯНГИЙЎЛ пахта заводининг корхонадан ташқаридаги пахта пунктлари ҳам янги мавсумга пухта ҳозирлаб қўйилди. Юбилей йилида бу ерларда 20 минг тонна «оқ олтин» тўпланади. Шунинг учун ҳам пункт теварак-атрофи тартибга келтирилиб, асфальтланди, транспортёрлар сифатли ремонтдан чиқарилиб хизматга шай бўлиб турибди.

Суратда: пахта пунктининг кўриниши.

В. Сироткин фотоси.

ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМ ТАЪСИРЧАНЛИГИ

Партия турмуши

КПСС XXVI съезди қарорларида халқ хўжалигига партиявий раҳбарликни такомиллаштириш, хўжалик ва тарбиявий ишларни бирга қўшиб олиб бориш лозимлиги алоҳида уқтирилган. Иқтисодий ва социал программада ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, экономикани интенсив ривожланиш йўлига ўтказиш, бошқариш ва планлаштириш механизмини яхшилаш, омманинг меҳнат ва сиёсий активлигини ўстиришнинг конкрет йўллари белгилаб берилган. Бу вазифаларни бажаришга биз ижодий ёндошмоқдамиз.

Корхонамизда яқинда бўлиб ўтган назарий конференцияда иқтисодий ва социал программани бажаришдаги кураш қандай самаралар бераётганлигини атрофлича таҳлил қилдик, илғор тажрибаларни оммалаштирдик. Бу конференцияда партия маорифи системасида билим олаётган тингловчилар айниқса актив иштирок этдилар.

Кейинги йилларда корхонамизни реконструкция қилиш ва қувватини ошириш юзасидан катта ишлар қилинмоқда. Ўнинчи беш йилликда реконструкция ишларининг биринчи навбати ниҳоясига етказилди. 31,2 минг квадрат метр ишлаб чиқариш майдони фойдаланишга топширилди. Эндиликда корхонани техника жиҳатдан қайта қуроллантириш ишлари қизғин давом этмоқда. Ўтган йили янги техника бўйича жорий этилган 53 та тадбир 260 минг сўмлик иқтисодий самара келтирди. Айниқса, 5-цехда бажарилган ишлар диққатга сазовордир. Бу ерда пахта териш машиналари учун унификация қилинган рамалар тайёрлаш ишлари комплекс механизациялашди. Пахта териш машиналарини йиғиш цехида ҳам жараёнларни тўла механизациялаш ниҳоясига етказилди. Шу мақсадда бош конвейер қайта реконструкция қилинди. Эндиликда завод йилига 12 мингта пахта териш машинаси ишлаб чиқариш имкониятларига эга бўлди.

Ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш иш шароитини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишни ташкил этишни такомиллаштириш имконини яратди. Ҳозирги кунда корхонамизда бригада формаси кенг қулоч ёймоқда. Ўтган йили ягона наряд бўйича ишловчи комплекс бригадалар сони 106 тага етди. Ҳозир барча ишчиларнинг 65 процентдан кўпроғи янгича система бўйича меҳнат қиляпти.

Меҳнатни ташкил этиш такомиллашганлиги, ишчиларда масъулият ҳисси ошганлиги учун ҳам корхонамизда халқ хўжалиги планлари ва социалистик мажбуриятлар йил сайин ортиғи билан адо этилмоқда. Ўтган йили эришилган ютуқлар учун завод коллективининг номи область Фахрий китобига ёзилди. Бу йил ҳам мусобақа байроғи баланд кўтарилмоқда. Завод партия ташкилоти олиб бораётган барча ташкилий-тарбиявий, оммавий-сиёсий ишлар СССРнинг 60 йиллиги шарафига олинган юксак мажбуриятларнинг шараф билан бажарилишига хизмат қилаяпти.

Ўтган ойларда пахтакор хўжаликларга пландан ташқари кўплаб машина жўнатилди. Меҳнат унумдорлиги суръатини оширишга катта эътибор берилмоқда. Бу йил унумдорлик белгилангандан сал кам 5 процент юқори бўлаяпти. Унумдорликни оширишда бригада формасида ишлаётган коллективлар ҳиссаси алоҳида сезилмоқда. Улар қўли билан жами товар маҳсулотининг учдан икки қисми тайёрланмоқда.

Назарий конференция қатнашчилари бригада формасини янада такомиллаштириш, меҳнатга ҳақ тўлашни яхшилаш ва иш сифатини ошириш соҳасида тўпланган тажрибаларга алоҳида эътибор бердилар. Конференцияда асбобсозлик цехи бошлиғи Г. Верина, завод касаба союзлари комитети раисининг ўринбосари Г. Икромованинг докладлари айниқса қизиқарли бўлди. Улар иқтисодий ва социал тараққиётда жамиятнинг маънавий жиҳатдан гуллаб яшнаши, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифатини оширишда социалистик мусобақанинг роли тўғрисида гапирдилар. Заводда ўз касбининг устаси, энг яхши созловчи, мураббий, ёш ишчи деган номлар учун қизғин мусобақа кетяпти. Яқиндан бошлаб ишчилар «СССР 60 йиллиги номли коллектив» деган номни олиш учун кураш бошладилар.

Иқтисодий вазифаларни ҳал этишда корхонамизда раҳбарлар, мутахассислар билан бир қаторда оддий ишчилар ҳам актив қатнашмоқдалар. Конференцияда доклад қилган 27-цех ишчиси А. Ситкова бу тўғрида алоҳида тўхталиб ўтди. Хўжаликни бошқаришда тежамкор бўлиш ҳар бир раҳбар ва ишчининг шарафли бурчи эканлигини у алоҳида уқтирди.

3-цех партия бюроси секретари Б. Дадамуҳамедовнинг самарадорлик ва сифат учун курашда коммунистларнинг авангардлик ролини оширишга даъват этувчи доклади ҳам кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. У. М. Мўйдинов, Ю. Степаненко, В. Уборович каби донгдор ишчилар тимсолида ёшларни тарбиялаш муҳим иш эканлигини таъкидлади.

Бу йил коллективимиз ҳар қачонгидан ҳам зўр ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқда. Бу йил ХНП-1,6 маркали 1700 та терим машинаси ва уларга 16 хил эҳтиёт қисмларини муддатидан 4 кун олдин етказиб бериш учун курашмоқдамиз. СССРнинг 60 йиллиги шарафига бағишланган мусобақа бу марранн тезроқ эгаллашга ёрдам бераяпти.

Р. БЕССОНОВА,
«Ташсельмаш» заводи партия комитети секретарининг ўринбосари.

ҲАР КУНИ ИККИ НОРМА

СССР 60 йиллиги байрами яқинлашган сари коллективлардаги меҳнат беллашувлари тобора авж олмоқда. Айниқса ташаббускорлар, янги ватанпарварлик ҳаракатининг издошлари янада салмоқли натижаларни қўлга киритишга интилмоқдалар. Товоқсой маиший химия фабрикасида ҳам мусобақада ана шундай новатор ишчилар карвонбошилик қилмоқдалар.

Фабриканинг 110 га яқин ишчиси бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажаришга сўз берган. Шунинг учун улар ҳар куни икки норма иш бажаришга эришаяптилар. Роҳат Тоғаева, Галия Проценко, Розия Бўлдибекова, Шарифа Оролбоева сингари ишчилар смена топшириқларини мунтазам зиёдаси билан бажариб, мусобақанинг янада авж олишини таъминлаяптилар.

Ўтган ҳафталикда бадиий цех ишчиси Собира Шолманқулова мусобақа ғолиби деб топилди.

А. ИБРОҲИМОВ.

ТЕНГДОШ

ЖОНАЖОН диёримизда шундай саноат корхоналари борки, улар халқимизнинг янги ҳаёт учун, эрк ва бахт учун кураш тарихида ўчмас из қолдирган. Доҳий нигоҳи тушган, инқилоб ғояларидан мунаввар бўлган бу қутлуғ даргоҳлар истиқбол сари юришимизда олтин кўприк хизматини ўтади ва ўтамоқда. СССРнинг 60 йиллик муборак тўйи арафасида шулардан бири — Ф. Э. Дзержинский номли Бекобод цемент комбинати ҳақида ҳам чуқур ҳаяжон ва ифтихор туйғулари билан гапирамиз.

ШОШҚИН Сирдарё Фарғона водийсига туташган Мирзачўл текисликларига етгач ўзани кенгайиб, сокин оқа бошлайди. Атрофда бепоён чўл, агар сув чиқса қадамда гул унадиган серҳосил ерлар ястаниб ётибди. Шундоқ чўл оралаб нафсиз оқаётган оби-ҳаёт деҳқоннинг кўзини ўйнатади. Мўмай даромад излаган чоризм амалдорлари маҳаллий халққа турли хил солиқлар солиб, шу маблағ ҳисобидан Қазиноқ қишлоғига сув чиқармоқчи бўлдилар. 17 чақирим канал қазилди-ю, режасиз бошланган иш беҳуда кетди. 1890 йили эса пулдор князь Н. Романов ишга киришди. Ўн беш йил давомида халқнинг машаққатли меҳнатлари эвазига ҳозирги Киров номли канал ўзанида кичик канал ҳам қазилди, сув ҳам чиқди, аммо янги ерлар ҳамон камбағал деҳқон учун бесамар қолаверди.

Дастлабки натижалар корчалонларнинг иштаҳасини очиб, энди улар чўлла ўз ерларини яна кўпайтириш илинжида Сирдарёга тўғон солишни истаб қолдилар. Инженер Ризенкампф лойиҳа тайёрлади. Тўғон қурилишига зарур цементни арзон ишлаб чиқариш учун эса Бекобод қишлоғидаги Хилково темир йўл станцияси ёнида цемент заводи қуришга киришилди. Аммо бу иш ҳам халқ ташвишидан узоқ амалдорларнинг ўзаро талашуви, адолатсиз тузум қурбони бўлиб, чала қолди: биринчи жаҳон уруши даврида завод ускуналарини ортиб келаётган пароход Болтиқ денгизида минага учраб портлаб кетди...

Халқнинг асрий орзуларига фақат Октябрь инқилоби равон йўл очди. Мамлакатдаги ғоят оғир шароитларга қарамай доҳий Владимир Ильич Ленин Туркистон халқининг истакларини, Мирзачўлни ўзлаштириш истиқболини жуда катта эътибор билан ўрганди ва 1918 — йил баҳорида бу ҳақдаги махсус декретни имзолади. Туркистонда суғориш ишларини ташкил этиш ҳақидаги декретда Хилково цемент заводи қурилиши учун бир миллион сўм ажратиш алоҳида белгиланган эди. Бу хушхабар билан бирга Бекободга янги ҳаёт нафаси етиб келди. Қурилишга яқин қишлоқлардан халқ усталари, номдор полвонлар ҳашарга кела бошладилар. Бироқ гражданлар уруши, босмачилик ҳаракати ҳам хайрли ишни тўхтатиб қўйди. Ниҳоят 1922 йили — ССР Иттифоқи ташкил этилган йили қурилиш ишлари кенг кўламда авж олиб кетди. Кўп ўтмай республика газеталари Хилково цемент заводига доимий ишчиларни ишга чорлади.

1926 йил, 26 июнь. Бекободгина эмас, бутун Ўрта Осиё тарихида унутилмас бу кун албатта шодиёна билан бошланди. Завод ҳовлисида столлар қўйилган, катта дошқозонлар ўрнатилган, тўкин дастурхонлар ёзилган, гиламлар тўшалган, тумонат одам тўпланганди. Ўзбекистоннинг биринчи президенти Йўлдош ота Охунбобоев қизил лентани қирқиб, республиканинг биринчи цемент корхонаси ишга тушганлигини тантанали равишда эълон қилди. Соатига 4 тонна клинкер куйдирувчи, узунлиги 41 метр айланувчи печь гуриллаб ишлай бошлади. Бу чинакам халқ байрами, эркин меҳнат тантанаси эди.

* * *

Завод янги ҳаёт душманларининг тўсқинликларига қарамай республикага тонна-тонна цемент етказиб бермоқда эди. Кўп ўтмай синфий душман хомашё олинадиган кон лойиҳалари, техник ҳужжатларини йўқ қилиб юборганлиги маълум бўлиб қолди. Бироқ цементчилар ўзларини йўқотмадилар. Ҳукумат ёрдамида, қардош республикалардан келган мутахассислар кўмагида Сирдарё соҳиллари, Фарҳод қояларидан хомашё излашга тушдилар. Бунда Қизил академияни битириб келган Василий Иванович Абрамов, «Средазгеологтрест» ходимлари, геолог Цибишевлар катта хизмат кўрсатдилар. Совет ҳукумати йўллаган билимли ёш мутахассислардан Тарлавский, Руга, Концепельский каби мутахассислар академик Успенскийнинг йўлакай айтиб кетилган бир фикрига қизиқиб қолдилар. Узоқ изланишлардан сўнг жаҳонда биринчи марта Бекободда цемент ишлаб чиқаришда маҳаллий лёсс тупроқлардан фойдаланила бошланди.

САНОАТИМИЗ ЙИЛНОМАСИ

— Фарҳод қояларидаги оҳактош заводга 32 йил ишлаш имконини берди, — деб ҳикоя қилади ветеран ишчи Саидбек ота Каримқулов. — Хом ашёни Сирдарё орқали паромда, ёғоч кўприк қурилгач эса, мотовозларда ташишга ўтдик. Шу пайт кўп ўзбек ишчилари заводга кела бошлаган эдилар. Цементчиларнинг шу биринчи авлодлари мастер П. Скрипников, директор В. И. Васильев, М. Брагин, И. Блашов, каби қардошлар ёрдамида касб эгаллашга, халқимизнинг катта қурилишларига яқиндан ёрдам беришга астойдил интилишарди.

Ҳа, Бекобод цемент комбинати том маъноси билан республика индустриясига замин яратди, Унинг юқори сифатли маҳсулотлари беш йиллик қурилишларини жадаллаштиришда муҳим омил бўлди. Бекобод цементи йирик ирригация қурилишларида: Катта Фарғона канали, Фарҳод ГЭСи, Ўзбекистон металлургия заводи, Тошкент тўқимачилик комбинати, аэродромлар, йўллар, яқиндагина эса Сирдарё ГРЭСи қурилишларига пойдевор бўлди. Халқ хўжалигини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун комбинат Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Ўзбекистон ишчилар синфининг биринчи отрядларини шакллантирган корхона кўп йиллар давомида кадрлар ўчоғи, цементчилар мактаби бўлиб қолди. Бу ерда камолга етган ишчилар, мутахассислар Қувасой цемент заводи, Оҳангарон ва Навоий цемент комбинатларида ишлаб чиқаришни юксалтиришда катта хизмат қилдилар. Айланувчи печь машинисти Қосим Фармонов Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Цемент ишлаб чиқаришни ривожлантиришдаги хизматлари учун комбинатда тўрт киши Ленин ордени, 52 киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени, 442 новатор эса Ватанимиз медаллари билан тақдирланди.

— Ҳозир биринчи авлод вакилларининг кўпи пенсияда, — деб ҳикоя қилади клинкер цехи бошлиғи, 1956 йилдан бери мусобақада пешқадамлик қилаётган Зиё Мусаев. — Бизнинг устозимиз Саидбек ака Каримқулов 1936 йил ишга кирган эканлар. Машинист бўлиб, мастер бўлиб ишлаганлар, кўп шогирдларига касб ўргатганлар. Биз у кишининг уйига бориб хабар олиб турамиз, ўзлари ҳам келадилар. Яхши анъаналаримиздан, эсдан чиққан нарсалардан гапириб эслатиб турадилар.

* * *

Инқилоб тенгдоши Бекобод цемент комбинати ҳамон сафда. Тўғри, бу йил ўша машҳур декрет билан қурилган дастлабки печнинг иши тўхтатилди. Энди унинг ёнида узунлиги 118 метрли 4—, 5—, 6— печлар гуриллаб ишлаб турибди. Уларни ўша кекса авлод фарзандлари бошқараяптилар. 1943 йилдан бери заводда ишлаган Ашраф ота Эшонқуловнинг ўғли Ҳайит Ашрапов бугун комбинат партия ташкилотининг секретари:

— 1926 йилда жами маҳсулотимиз 240 минг сўмликни ташкил қилган бўлса, ҳозирги йиллик планимиз 18 миллион сўмликдан ошади, — деб таъкидлайди у. — Шу йил охиригача 700 минг тонна цемент, 26 миллион дона шифер, 1 минг 500 километр асбест қувурлар ишлаб чиқаришимиз керак. Ўтган йили катта тегирмонлар, печларни яхшилаб ремонт қилиб олдик. Энди улар ўз олдимизга қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажаришда қўл келмоқда.

Ҳозир комбинатда СССРнинг 60 йиллиги шарафига ўзаро мусобақа авж олдириб юборилган. Коллектив юбилейгача ҳамма маҳсулотларнинг 60 процентини давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқариш мажбуриятини олган. Зарбдор ҳафталикларда Мўғилтоғда ишлаётган тоғ комплекси, шифер тайёрлаш ҳамда клинкер куйдириш цехи коллективлари байроқдорлик қилмоқда. Бу ердан кунига цемент ва қувурлар ортилган 10 — 11 вагон чўлқуварларга, ўн биринчи беш йилликнинг зарбдор қурилишларига жўнатилмоқда.

* * *

БАЛАНД тоғлар чашмасидан бағри тўлган Сирдарё суви Бекободга етгач тўхтаб, сўнг поёнсиз пахтазорларга, боғларга шошади.

Киров номли жанубий Мирзачўл каналидан зар кокил каби чўлга таралган Бекобод лотоклари янги ерларга оби-ҳаёт етакламоқда.

Бу — амалга ошган орзуларимиз, доҳий ғояларининг, қардошлигимиз қудратининг ёрқин ифодасидир.

М. МУРОДОВ.

Халқаро ҳаёт

ВКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ЧАҚИРИҚЛАРИ

◆ ХАНОЙ, 16 август. (ТАСС). Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретариати Вьетнамнинг барча меҳнаткашларини Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан жанговар бирдамликни, қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлашга, ер юзи халқларининг тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун олиб бораётган курашига актив ҳисса қўшишга даъват этди.

Вьетнамда Август революциясининг ва республика эълон қилинган куннинг 37 йиллиги байрами муносабати билан ВКП Марказий Комитети секретариатининг бу ерда эълон қилинган чақириқларида шонли революцион анъаналарни ривожлантириш, ВКП V съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш манфаатларини кўзлаб, тежамкорлик учун, шу йилги давлат планини бажариш, аҳолининг турмуш даражасини юксалтириш учун социалистик мусобақани ва умумхалқ ҳаракатини ташкил этиш зарурлиги кўрсатиб ўтилади. Ҳамма нарса социалистик ватан учун, ҳамма нарса халқ бахт-саодати учун, дейилади чақириқларда.

Август революцияси ва республика эълон қилинган куннинг 37 йиллигини байрам қилиш тўғрисида ВКП Марказий Комитети секретариатининг қарори ҳам эълон қилинди. Қарорда мамлакатнинг барча ишлаб чиқариш коллективларида партия анжумани ҳужжатларини тушунтиришга, революцион анъаналарни пропаганда қилишга, меҳнаткашлар ўртасида жанговарлик руҳини тарбиялашга қаратилган йиғилишлар ва суҳбатлар ўтказиш зарурлиги кўрсатиб ўтилади. Оммавий ахборот воситалари бу ишга муҳим ҳисса қўшиши лозим. Оммавий ахборот воситалари халқ хўжалигининг турли тармоқлари ва бўғинларида эришилган ишлаб чиқариш муваффақиятларини, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш, янги ҳаёт барпо этишдаги илғор тажрибани оммалаштириш соҳасидаги вазифаларни пропаганда қилишни активлаштириши лозим.

Республика ҳаётидаги шонли саналарнинг байрам қилиниши муносабати билан митинглар, турли маданий-оммавий тадбирлар ташкил этиш зарурлиги ҳам қарорда кўрсатиб ўтилади.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

◆ УЛАН-БАТОР. Монгол энергетиклари ўз профессионал байрамини ишлаб чиқаришда юксак ютуқларга эришиш билан кутиб олдилар. Тармоқ барча асосий кўрсаткичлар юзасидан дастлабки етти ойлик планни бажарди. Энергетиклар улуғ Октябрнинг 65 йиллигини ва СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб йиллик топшириқни ошириб бажариш, электр энергия ва ёқилғини кўплаб тежаб қолишга эришиш мажбуриятини олмоқдалар.

Халқ Монголиясида энергетика илдам суръатлар билан ривожланмоқда. Тармоқ меҳнаткашлари партия ва ҳукумат қарорларини амалга ошира бориб, республика халқ хўжалигини электр энергияси билан йилдан-йилга мустаҳкам таъминлашни амалга оширмоқдалар.

Совет Иттифоқи тармоқни ривожлантиришда МХРга катта ёрдам бермоқда. СССР ёрдами билан қурилган электростанцияларда ҳозирги вақтда мамлакатда истеъмол қилинаётган электр энергиясининг 90 процентдан кўпроғи ҳосил қилинмоқда.

◆ УММОН. Тель-Авивнинг Ливандаги ҳарбий авантюраси оддий исроилликларни моддий жиҳатдан оғир аҳволга солиб қўймоқда. Кнессет (парламент)нинг молиявий комиссияси бир қанча моллар ва кўрсатиладиган хизматларнинг нархи яна оширилганлигини эълон қилди. Шаҳар транспортининг асосий тури бўлган автобусларда юриш 25 процент қимматлашади, телефон ва почта хизматидан фойдаланиш тарифлари 23 процент ошади. Шу йилнинг июль ойидагина Исроилда нарх-наво салкам ўн процент кўтарилди.

◆ ВАШИНГТОН. АҚШ аҳолини рўйхатга олиш бюросининг хабар беришича, 1981 йил мобайнида америкалик оиланинг ўртача даромади 3,5 процент камайган. Шу бюро докладида кўрсатиб ўтилганидек, 1980 йилда бу пасайиш янада каттароқ рақамни — 5,5 процентни ташкил этган. Аҳолини рўйхатга олиш бюроси мутахассисларининг фикрича мамлакатда қимматчиликнинг тинмай кескин ўсаётганлиги бундай тенденциянинг асосий сабабидир. Қимматчиликнинг ўсиши аҳоли асосий қисми реал иш ҳақининг пасайиб кетишига олиб келмоқда.

◆ ТОКИО. Япония жамоатчилиги иккинчи жаҳон урушида милитаристик Япония таслим бўлганлигининг 37 йиллигини урушга қарши оммавий намойишлар ўтказиш билан нишонлади. Мамлакатнинг турли шаҳарларида «Милитаризмнинг тикланишига йўл қўймаймиз!», «Япония — Америка хавфсизлик шартномаси йўқолсин!», «Тинчликни ҳимоя қиламиз!» деган шиорлар остида митинг ва намойишлар бўлиб ўтди. Буларнинг қатнашчилари либерал-демократлар ҳукумати ўтказиб келаётган қуролланиш пойгаси ва ҳарбий тайёргарликларни кучайтириш сиёсатини қораладилар, реакция ва ҳарбийларнинг найрангларига қарши, Япониянинг тинчликсевар ташқи сиёсат ўтказиши учун тинчликсевар кучларнинг курашини активлаштиришга қатъий қарор берганликларини айтдилар.

(ТАСС, 16 август).

ЖАНГЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

◆ БАҒДОД, 16 август. (ТАСС). Ироқ-Эрон чегараси районида жанглар давом этмоқда. Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг ахборотида қуйидагилар хабар қилинади: кеча уруш ҳаракатлари фронтнинг марказий участкасида, шунингдек Басра шаҳри районида авж олдириб юборилди.

ИНА Ироқ информация агентлигининг хабар беришича, Ироқ президенти С. Ҳусайн Ироқ Форс кўрфазининг шимолий районларини уруш зонаси, деб эълон қилганлигини, барча мамлакатларнинг кемалари бу районларга кирмаслиги зарурлигини маълум қилди. Бу районлар Эрон соҳилидан 65 километр нарида жойлашган кўрфаз акваториясини, шу жумладан Эроннинг энг катта нефть порти жойлашган Харк оролини ҳам ўз ичига олади.

◆ ТЕҲРОН, 16 август. (ТАСС). Эрон авиацияси кеча Ироқнинг Фао портидаги нефть иншоотларига зарба берди. Эрон қуролли кучлари бирлашган штабининг ва «Ислом революцияси посбонлари» корпуси марказий штабининг маълумотида Ироқ артиллерияси бунга жавобан Эроннинг Ободон шаҳрини ўққа тутганлиги кўрсатиб ўтилади. Аҳоли ўртасида ўлганлар ва ярадор бўлганлар бор. Ахборотда айтиладики, кечаги кун давомида Ироқ қўшинларидан 75 киши ўлдирилган, бир танк, тўртта бронетранспортёр мажақланган. Эрон ИРНА агентлигининг хабар беришича, асосий жанглар Шатт-ал-Араб дарёси бўйида бўлган.

▲ ГУЛ мойи тайёрлашда Болгария жаҳонда биринчи ўринни эгаллайди. Бу маҳсулотни у 33 мамлакатга, шу жумладан Совет Иттифоқига ҳам етказиб бермоқда. Ҳозир Болгариянинг машҳур Казанлик водийсида гул япроқларини териб олиш ишлари қизғин боряпти.

Суратда: гулчи қизлар.

София-Пресс—ТАСС фотоси.

СССРнинг 60 йиллиги олдидан

ТОҒ ШУНҚОРИ

ОЧЕРК

ҚИШ чиқар-чиқмас Нуриддинбойнинг уйида ўтини тугаб қолди. «Ётиб еганга тоғ чидамас» деганларидек, ҳар куни меҳмон, гумашталар, узоқ яқиндан келган уламою, казо-казолар шу ерда қўноқ бўладилар, таъминланадилар. Бир кунда тўрт-беш маҳал қозон осилади, тандир-тандир нон, сомсалар ёпилади, ғанчалар иситилади. Шунинг учун ҳам кечадан бошлаб Тожибой тўрт эшакни эргаштириб тоққа, ўтинга қатнаяпти.

16 ёшли Тожибой Нуриддинбой эшигидаги тўрт хизматкорнинг энг кичиги. Шу туфайли ҳам бой унга мана шунақа «енгилроқ» ишларни буюради. Бугун иши анча қийин бўлди. Яқин атрофда қуруқ шох-шаббалар қолмаган. Тоғ тепасидаги арчазорларга чиқишга тўғри келди. Қори яқиндагина эриган кунгай ерлар лой бўлганлиги учун тўпланган ўтинларни пастга, эшаклар ёнига олиб тушгунча ўспириннинг она сути оғзига келди.

Ҳали қуёш ботиб улгурмай, сой ичи қоронғулаша бошлади. «Тезроқ йўлга чиқиш керак». Тожибой ана шу хаёл билан эшакларга икки боғдан ўтинни зўрға ортиб бўлди. Кеча икки киши эди улар. Бугун эса бир ўзи. «Ўғлим, ўзинг борасан ўтинга. Ахир, йигитсанку! Мен сендайлигимда эҳхе, қанча-қанча юмушларни бир ўзим бажарардим», — деб ялпизлади бой.

Бой жуда ширин тил бўлиб қолган-да, ҳаёлидан ўтказарди Тожибой. Илгари у жуда золим эди. Отаси Каримберди аканинг таъбири билан айтганда «Қамчисидан қон томар экан». Шўролар ҳукумати ўрнатилгандан сўнг юмшаб қолибди. «Кулиб гапирган бойдан қўрқ» деганларидек, бой кулимсираб гапирдими, Тожибой бирор оғир ишни гарданига юкланаётганини дарров фахмлайди. Аммо илож қанча. Оилада улар етти жон. Ҳаммалари бировларнинг эшигида қароллик қилишади. Осмон йироқ, ер қаттиқ. Тирикчилик экан-да. Ҳамма жойда бўлгани каби Боғистонда ҳам ер ислоҳоти ўтказилиб, камбағалларга бўлиб берилди. Аммо, бу ерга экин экиб бўлармиди?! Ҳаммаси тоғу-тош, қирлар, сув чиқариш ўлимдан қийин. Шудгорлаш учун улов бўлмаса. Шу туфайли ҳам Каримберди аканинг оиласи бировларнинг эшигида хизмат қилади.

Тожибой эшакларни жадал ҳайдаганча қишлоқ томонга ошиқарди. Жарликнинг қоқ белидан ўтган камарсифат сўқмоққа келганида кутилмаган воқеа рўй берди. Орқада келаётган эшакнинг бирдан туёғи тойиб кетди. Устидаги ўтин пастга тушиб, эшак жарга оға бошлади. Тожибой қўлидаги болтасини бир четга улоқтирди-да, жонивор устидаги ўтинни юқорига тортди. Аммо ҳайвон бечора, «хир-хир» қилганча ҳеч ўзини ўнглаб ололмасди. Унинг кейинги оёқлари борган сари пастга сирғаларди.

— Их, жонивор, их! Туракол. Қани бир силтан, йўқса икковимиз ҳам Псскомга ғарқ бўламиз. Их, их...

Шу пайт «чирт» этиб арқон кетди-ю, ўнг томондаги бир боғ ўтин қоронғулик қаърига шўнғиди. Эшак дарров ўзини тутиб олди. Энди Тожибой бир боғ ўтинни нима қилишини билмасди. Ташлаб кетай деса увол. Олиб кетай деса, эшакка қандай ортишни билмайди. Шу тобда унинг хўрлиги келиб кетди. Тожибой шохни йўлдан четга олиб қўйди, болтани қўлига олдида, бир сакраб эшакка минди. У олдинги уч эшакка тезроқ етиб олиш учун уловини тезлади.

Эртаси куни Нуриддинбой узилган арқон учун бироз койинди. Тожибой воқеани батафсил тушунтириб берса ҳам бой унга ишонқирамади.

Нуриддинбойнинг эшигида ишловчилар бир йилга 70 сўм пул, 10 пуд буғдой, 5 пуд арпа олардилар. Бой ёш бўлишига қарамай, чайир, меҳнатсевар Тожибойга ҳам катталар тенги ҳақ тўларди.

Нуриддин Қосимов маҳаллий йирик ер эгаларидан бўлиб, деҳқончилик ва боғдорчиликдан ташқари савдогарчилик билан ҳам шуғулланарди. Албатта, шундай катта хўжаликни якка ўзи юрита олиши ҳақида сўз ҳам бўлиши мумкин эмасди. Унинг уйидаги барча ишларни Тожибойга ўхшаган ёлланма меҳнатчилар бажаришарди.

Инқилобдан илгари унинг эшигида юрганлар билан ҳеч кимнинг иши бўлмасди. Ҳозир замон ўзгариб қолди. Шу туфайли ҳам бой кўпгина хизматкорларига жавоб бериб юборди. Қолганларига эса иложи борича яхши муомала қилишга интиларди. Ҳар куни Тошкент тарафдан янги гаплар келиб турарди. Ерларнинг ортиқчаси олинди. Нуриддинбой ортиқ ерини худди ўзи ҳадя қилаётгандек кўринишга интиларди. У тишини-тишига қўйиб, бутун ғазабини ичига яшириб сабр қиларди. «Йўқсиллар давлатни узоқ ушлаб туролмайдилар» деб ўйларди у. Аммо, шўролар ҳукумати кун сайин илдиз отиб бормоқда эди. Ҳатто, тоғ оралиғидаги олис қишлоқлар ҳам кун сайин инқилоб қуёшининг нуридан мунаввар бўлмоқда эди.

1929 йилнинг баҳорида Боғистонда «Қўшчи» союзи тузилди. Икром Ҳаёев, Ҳаитбой Зоиров, Раимбой Самимсоқов, Асқар Ёқубов каби камбағал деҳқонлар бу союзга уюшган эдилар. Шу орада қишлоқда комсомол ташкилоти иш бошлади. Жўрабой Ҳилолов секретарь эди. Ташкилотнинг биринчи аъзолари Неъмат Зайниев, Малла Ғаниевлар Тожибойнинг тенгдошлари эдилар. У ҳам комсомолларнинг қилаётган ишлари билан қизиқар, суҳбатларида қатнашиб турарди. Комсомоллар қишлоқ партия ячейкасига бойларнинг мол-мулкини мусодара қилишда катта ёрдам беришарди. Улар яшириб қўйилган ғалла ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини қидириб топиб топширишар, бойларни бадарға қилишда фаоллик кўрсатишарди. Партия ячейкасининг секретари Мараим Маткаримов ва унинг ўринбосари Малик Ризаевларнинг ёшлардан умиди катта эди.

Тожибойларнинг оиласи ҳам 1929 йил баҳорида қишлоқ камбағалларидан ташкил топган артелга кирди. Артелга Обидин Жўраев, Суроббой Туропов, Мухтор Сотволдиев каби камбағаллар ҳам аъзо бўлган эдилар. Улар бойлардан тортиб олинган уловлар ёрдамида 50 гектар ерга ғалла экдилар. «Бирлашган ўзар, бирлашмаган тўзар» деганларидек, улар етиштирган ҳосил якка хўжаликларникига қараганда анча мўл бўлди. Кузга келиб, артель аъзоларининг сони орта борди. Аммо...

Сентябрь ойининг охирлари. Тожибой шериги Мўмин ака билан артелнинг қишлоқ чекасидаги ерни шудгорлар эди. Улар омочни галма-гал босишарди. Бир пайт ҳўкизларни бошлаб кетаётган Мўмин ака:

— Тўхта жонивор, дамингни ол, — деди у. — Тожибой ука, бироз хордиқ чиқарайлик. Кечгача битириб қўямиз, бу ерни.

— Майли.

Иккиси марзага чиқиб ўтиришди. Тожибой юзидаги терини яктагига артиб, Кўлобсой томонга тикилиб қолди.

— Ҳа, нимага тикилиб қолдинг?

— Мўмин ака, Кўлобсойдаги отлиқларни кўряпсизми?

— Қани?

Мўмин ака кафтини соябон қилиб, Тожибой кўрсатган томонга қаради-да: — Биров тўй қилган бўлса, улоқ бергандир.

— Йўғе, Мўмин ака, бизда-ку, тўй йўқ. Менимча Бурчимуллада ҳам бунақа катта тўй қиладиган одам йўқдир-ов, ҳозир!

— Дарвоқе, — деди Мўмин ака шеригининг гапидан жонланиб. — Буларда бир гап борга ўхшайди. Кеча гузарда дин ҳомийлари халқни шўро ҳукуматига қарши қўзғар эмишлар, деган гапни эшитгандим. Наҳотки, рост бўлса!

— Мўмин ака, менимча, камбағаллар шўрога қарши бормасалар керак, — деди Тожибой ҳайратланиб.

— Камбағаллар-ку бормас-а, аммо, баъзилар...ия, кимдир биз тарафга от чоптириб келяпти. Артелнинг ҳўкизларини олиб кетишмасин тағин. Юр, омочни ташлаб, ҳўкизларни бирон ерга яширайлик.

Улар ҳўкизларни дарахтзорга ҳайдаб киришаётганда ҳалиги отлиқ етиб келди.

— Ҳай севмидинг, Мўмин! Майле, тезда қашингдар, бу жерден. Ҳудди, шишенгни кўрасендар!

От устида Бектой қирғиз турарди. Мўмин ака Бектой яшайдиган тарафларда ҳам мардикорчилик қилганлиги учун қирғиз уни яхши танирди. Отлиқнинг кетидан қараб қолган Мўмин ака кўкрагига туфлаб деди:

— Худо бир асради, бир асради. Биз-ку бир икки калтак билан қутилардику-я, аммо, ҳўкизларни олиб қўйишса чатоқ бўларди. Кўпнинг мулкини асрай олмаганимиз, ўлганимиз эди. Қани ука, ҳайда, тезроқ ҳайда.

Улар қалин дарахт ичига киришганда, йўлдан яна икки отлиқ ўтди. Усмонали Мадалиев ва Акбар Соипов эди улар. Икки бойвачча қуролланган. Улар нуқул «Дину исломга қувват берсин. Ғайридинларга ўлим!» деб бақириб боришарди.

Ҳақиқатан ҳам бу аксилинқилобий исён эди. Дин пешволари ҳомийлигида бошланган ушбу исён қатнашчилари район маркази Хўжакентга келиб, партия ва совет идораларини вайрон қилдилар. Совет ҳокимиятига ҳайриҳоҳларни ваҳшийларча қийнадилар. Уларнинг қўлида Псском қишлоқ советининг раиси Тошпўлат Дадабоев ҳалок бўлди. Душманлар унинг ўлигини сувга ташлаб юбордилар. Аммо исён тез орада бостирилди. Уларга қарши курашда Қизил аскарларга райондаги барча қишлоқларнинг комсомол-ёшлари яқиндан ёрдам бердилар. Исённинг ҳомийлари халқ ўртасида судланди.

1930 йилнинг баҳори Боғистонга ҳам бир олам янгиликлар олиб келди. Қишлоқда Фрунзе номли колхоз тузилди. Коллектив хўжаликка қишлоқнинг 500 дан ортиқ оиласи аъзо бўлиб кирди. Колхознинг 1,5 минг гектарга яқин ери бўлиб, шундан 700—800 гектарига сув чиқарди. Хўжалик Мухтор Сотволдиев раислигида дастлабки қадамларни босди.

Тожибой Каримбердиев колхозда ишлаш билан бирга кўпчилик қатори саводсизликни тугатиш курсларида ўқиди. Унинг кучли хотираси, билимга чанқоқлиги ўқитувчилар эътиборини ўзига тортди. Тожибой 1933 йили Чимкентдаги ўқитувчилар тайёрлаш курсига ўқишга юборилди. Курсни муваффақиятли тугатиб қайтгач, у 1942 йилгача қишлоқ мактабида муаллимлик қилди. Ташаббускор, актив жамоатчи Тожибой мактаб комсомол ташкилотининг секретари сифатида ҳам жуда кўп топшириқларни бажарарди.

1938 йили унинг ҳаётида унутилмас воқеа содир бўлганди. Т. Каримбердиев партия сафига қабул қилинди. Бир йил ўтгач эса у мактаб партия ташкилотининг секретари қилиб сайланди. Коммунист деган юксак номни оқлаш истаги Тожибойнинг серқирра фаолиятини янги мазмунлар билан бойитди. У колхозчилар орасида агитация ишлари олиб борди, уларни кундалик газета-журналлардаги янгиликлар билан таништиришга бутун ўқитувчиларни жалб қила билди.

Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунлари. Эл қатори Тожибой ҳам Ватан ҳимоясига отланди. Аммо, ҳарбий комиссариатдан уни қайтаришди. «Сиз ўқитувчилик қилаверинг, ҳозирча» дейишди. Ноилож қишлоққа қайтиб, ўз ишини давом эттирди. Аммо, бир йилдан сўнг у барибир фронтга йўл олди.

Қисқа тайёргарликдан сўнг оддий солдат Т. Каримбердиев Қизил Байроқли 6-ўқчи дивизиянинг 333-ўқчи полки составида жангга кирди. Афсуски, унга душманни Берлингача қувиб бориш насиб қилмади. Тожибой Воронеж области территориясини озод қилиш учун бўлган оғир жангларнинг бирида қаттиқ жароҳатланди. Госпиталда даволангач, врачлар уни фронт орқасига қайтаришди.

Шундай қилиб, Тожибой Каримбердиев 1943 йилнинг ёзида яна Боғистонга келиб, қишлоқ Советининг раиси бўлиб ишлай бошлади. Эркаклар фронтга кетганлиги учун колхозда ишчи кучи етишмасди. Шу сабабдан колхоз заифлашиб чўкиб қолган эди. Район партия комитети секретари Тожибойга колхозга раислик қилишни таклиф этди.

— Удда қилолмайман, — деди Тожибой таклифни қабул қилишдан чўчиб.

— Удда қиласан. Ҳа, уддалай олишинг керак. Чунки сен коммунистсан. Тоғ шунқорисан. Қолаверса, суягинг меҳнатда қотган. Бўш келмайсан, биз ҳам ёрдам бериб турамиз. Шуни билиб қўй: энг муҳими одамлар қалбига йўл топа билиш, ненкайиб, манманликка берилиб кетмаслиқдир...

Райком секретарининг бу сўзлари унинг қалбига бир умр муҳрланиб қолди. Ворошилов номли, «Интернационал» колхозларига раислик қилган кезларида ҳам ўша ўгитга амал қилган ҳолда ишлади, колхозчиларнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлди. Тожибой ака 1957 йилгача, яъни бир неча колхоз бирлаштирилиб «Бўстонлиқ» совхози тузилгунча Ворошилов номли колхозни бошқарди. Кейинчалик эса совхозда бўлим, бригада бошлиғи бўлиб ишлади.

Тожибой ота Каримбердиев умрининг 70 баҳорини қаршилади. Меҳнат билан ўсган одам қаримайди, деб бекорга айтишмаган.

Қорамағиз юзидаги тўлиқ оқармаган мўйлаби, қувноқ кўзлари бу қотма кишини чамаси яшартиради. Ҳа, у ҳали ҳам серғайрат ва серҳаракат. Ота ҳамон иш билан машғул. «Бўстонлиқ» совхозининг марказини ободонлаштиришда фаол иштирок этаяпти.

Бугун Тожибой ота билан Ҳайринисо аяларнинг уйида тантана. Нуроний чолу-кампирнинг қутлуғ ёшларини муборакбод этиш учун бу қутлуғ даргоҳга 11 фарзанд ва 30 набира ташриф буюришган. Бу икки пиру бадавлат кексалар умрини халқ ишига бахшида этиш билан бирга элга муносиб ўғил-қизларни тарбиялаб вояга етказдилар. Улар орасида партия ва совет ходимлари, ўқитувчилар, медицина ходимлари, боғбон ва ишчилар бор. Элни, меҳнатни улуғлаган ҳар бир кишининг келажаги ана шундай порлоқдир.

Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ҲАЁТИДАН

ТАДБИР, ИЖРО ВА САМАРА

ТАШКИЛИЙ-оммавий ишларни кенг йўлга қўйиш хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришнинг муҳим шартларидан биридир. Халқ депутатлари Оққўрғон район Совети ижроия комитети бу соҳада бирмунча тадбирларни амалга оширмоқда. Жумладан, депутатлар ва доимий комиссиялар фаолияти тобора активлашмоқда, халқ вакиллари группаларининг ишлаб чиқаришга таъсири кучаймоқда.

Фақатгина сўнгги ярим йилда экономика ва маданий ҳаёт масалаларига бағишланган 8 та масала район Совети сессияларида кўриб чиқилди.

Депутатлар ҳаракатини куннинг муҳим ва долзарб вазифаларини бажаришга йўналтиришда доимий комиссиялар муҳим роль ўйнамоқда. Халқ вакилларининг деярли ҳаммаси касбкори, мутахассислиги, қобилиятига қараб турли доимий комиссияларга аъзодирлар.

Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот бўйича доимий комиссия томонидан аҳолига медицина хизмати кўрсатиш, даволаш муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш борасида белгиланган ва амалга оширилаётган тадбирлар таъсирчанлиги билан айниқса характерлидир. Доимий комиссия таклиф ва тавсиялари асосида сўнгги даврда болалар поликлиникаси, аёллар консультацияси, сил касалликларини даволовчи диспансер очилди, янги аптека биноси қурилди. Доимий комиссия кенгашининг қарорига мувофиқ район марказий касалхонасининг терапия бўлими кенгайтирилди, «тез ёрдам» машиналарига радио алоқаси ўрнатилди.

Район ижроия комитетининг ташкилотчилик фаолиятида депутатлар ташаббусини оммалаштириш, барча меҳнат коллективларида уларнинг қўллаб-қувватланишига эришиш муҳим ўрин тутади. СССР Олий Советининг депутати, Вотинцев номли колхоз механизатори Ҳ. Мусабоев, область Советининг депутати, «Партия XXII съезди» колхозининг сут соғувчиси З. Қўлдошева, район Советининг депутатлари — «Оққўрғон» совхозининг звено бошлиғи М. Ковешников ва тўқимачилик-галантерея фабрикасининг тикувчиси А. Умароваларнинг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш юзасидан бошлаган ташаббуслари ҳам даставвал маҳаллий Совет сессияларида маъқулланиб, кенг ёйишга тавсия этилган эди. Ташаббус издошларидан 56 депутат доҳиймиз В. И. Ленин туғилган кунининг 112 йиллиги кунигача йиллик план топшириқларини адо этдилар ва йил охиригача ўн биринчи беш йилликнинг уч йили планини бажаришга сўз бердилар.

Халқ вакилларининг сайловчилар билан учрашиб, улар ҳузурида ҳисобот беришлари, талаб истакларини юқори Совет органларига билдириб туришлари яхши анъанага айланган. Сайловчилар билдирган наказларнинг бажарилиш муддатлари белгиланиб, доимий назорат остига олинган. Наказ ижроси учун масъул бўлган депутатнинг ҳисоботи вақти-вақти билан ижрокомда тинглаб борилади. Наказлар асосида Сирдарё дарёсининг қирғоғида дам олиш зонаси барпо этилди. Ангрен дарёси қирғоғида эса автобус-таксомотор парки ишчи-хизматчилари учун яна бир дам олиш зонаси қурилиши бошлаб юборилди. Шаҳар парки ободонлаштирилиб, турли павильонлар, чойхона, аттракционлар қурилди.

Меҳнаткашлар ариза ва шикоятлари билан ишлашда «Очиқ хатлар куни» ўтказиш тажрибаси кенг қўлланилмоқда. Яқинда ана шу тадбир ўтказилган кунда меҳнаткашлардан тушган 80 та аризанинг 68 таси ижобий ҳал этилди. 12 та масаланинг аниқ жавоби берилди. Бундан ташқари 1982 йилнинг сўнгги етти ойи давомида район ижроия комитети раҳбарлари ва депутатлари томонидан 800 дан кўп киши қабул қилинди. Уларнинг талаб ва илтимослари оператив тарзда қондирилди.

Омма билан алоқани янада мустаҳкамлаш, депутатлар ва жамоатчи активларнинг фаолиятини янада кучайтириш учун кўплаб ташкилий тадбирлар белгиланган. Уларнинг амалга оширилиши район экономикаси ва маданиятининг ривожига ҳам бевосита таъсир кўрсатиши шубҳасиз.

М. ПАК,
А. БОБОБЕКОВ.

ЕМ-ХАШАК КЎПАЯДИ

▲ ОРЖОНИКИДЗЕ райондаги Ленин номли колхознинг Ҳузуриддин Нуриддинов бошчилик қилаётган озуқа етиштириш бригадаси аъзолари бу йил қорамоллар учун мўл ва сифатли озуқа жамғаришга алоҳида эътибор беришяпти. Айни кунларда беданинг тўртинчи ўрими бошлаб юборилди. Озуқакорлар 63 гектар майдондаги беда ҳосилдорлигини ўтган йилдагига қараганда анча оширишга, 44 гектар ердаги маккажўхоридан мўл кўкпоя ўриб олишга аҳд қилишган. Суратларда: (чапдан) бригадада беда ўрими пайти. Механизаторлардан Абдуносир Толипов (чапдан) ва Ҳожиакбар Чўкаевлар дала ишларида пешқадамлик қилмоқдалар.

Е. Ботиров фотолари.

КАНОП ЎРИМИ — 20 ИШ КУНИДА

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Терешкова номли колхозда каноп ўрими қизғин бошлаб юборилди. 8 та комбайн, 250 колхозчи юксак унум билан ишламоқда.

Ашурали Пўлатов, Салимжон Исоқов, Абдуқодир Мамажоновлар бошлиқ бригадаларда ҳар гектар майдондан 230—240 центнердан ҳосил йиғиштириб олинаётир.

Колхоз лубкорлари ўтган йили ҳар гектар майдондан 212 центнердан каноп ҳосили олган бўлсалар, бу йил 220 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Етиштирилган жами ҳосил 20 иш кунида ўриб-йиғиб олинади.

А. НАБИХУЖАЕВ.

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

ЮКЛАР МУДДАТИДА ЕТКАЗИЛАДИ

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 — 1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишларида транспорт олдига қўйилган вазифа — халқ хўжалиги ва аҳолининг юк ташиш эҳтиёжини тўлиқ ва ўз вақтида қондириш, транспорт системалари иши самарадорлиги ва сифатини оширишдан иборатдир, дейилади. Пойтахтимизнинг Қўйлиқ массивида жойлашган 56-автокорхона коллективининг бу кўрсатмаларни бажариш йўлида қилаётган ишлари ибратлидир.

Корхона ҳайдовчилари «Пиллик план — муддатидан илгари», «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» шиорлари остида меҳнат қилиб, турли халқ хўжалиги юкларини ўз вақтида манзилларга етказиб бермоқдалар. Ишчи-хизматчилар юбилей йилида плandan ташқари 120 минг тонна юк ташиш, мавжуд паркдан фойдаланиш коэффициентини 0,7 га ошириш ҳисобига йиллик топшириқларни анча барвақт бажариш мажбуриятларини олганлар. Шу юксак марралар га эришиш мақсадида ҳозирги пайтда бригадалараро социалистик мусобақа қизғин давом этмоқда. В. Журавлёв, А. Отабеков, Г. Третьяков, Д. Орипов бошлиқ бригадалар ойлик планларини 110 — 120 процентга етказиб бажариб, қўшимча юзлаб тонна халқ хўжалиги юкларини ташишга эришяптилар.

Меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг прогрессив методи асосида иш кўраётган коллективларда кўрсаткичлар айниқса салмоқли бўляпти.

— Корхонамиздаги мавжуд 20 бригададан ҳозирча 9 таси пудрат асосида меҳнат қилмоқда, — дейди автокорхона бош инженери А. Акопов. — Лекин келгусида бу ҳаракат янада кенгайишига ишончим комил. Чунки, ҳайдовчилар бундай бригадаларда меҳнат қилаётган ҳамкасблари анча юқори натижаларга эришаётганликларининг гувоҳи бўлмоқдалар. Хусусан, пудратчи бригадалар меҳнат унумдорлигининг ошиши ҳисобига 1,5—2 баравар кўпроқ юк ташиш имкони туғилди. Бундан ташқари, 56 та автомашинага махсус юк ортиш-тушириш мосламаси ўрнатилди. Эндиликда ҳайдовчиларимиз иккинчи касбни — юк ортувчи-туширувчи ишчилар вазифасини ҳам бажаришяпти. Шуниси диққатга сазоворки, икки кишининг меҳнатини бир киши ўз зиммасига олиши вақтни анча тежаш имконини бермоқда. Бу эса ўз навбатида қўшимча рейсни бажариш учун резервдир.

Автокорхона ишчи-хизматчилари ўз социалистик мажбуриятларида эҳтиёт қисмлар, ёнилғи-мойлаш материалларидан тежамли фойдаланишга эришажакларини билдирган эдилар. Съездлар йилида коллектив меҳнат аҳли 714 дона автошина ва 9,5 минг сўмлик эҳтиёт қисмларни иқтисод қилишга эришган эди. Шу йилнинг олти ойлик якунлари эса бу йилги юксак мажбуриятлар ҳам шараф билан адо этилишини кўрсатмоқда. Биринчи ярим йиллик мобайнида 320 дан зиёд автошина, 10,7 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар корхона иқтисод фондига киритилди. Бу кўрсаткичларга эришишда «Бир беш йилликда — икки беш йиллик» шиори остида меҳнат қилаётган ҳайдовчиларнинг ҳиссаси салмоқлидир.

Автохўжаликнинг 31 ҳайдовчиси ўн бешлар ташаббусини маъқуллаб, беш йилликда ўн йиллик планни бажаришга аҳд қилган. Илғор ташаббуснинг ана шу издошлари коллектив социалистик мусобақасининг янада қизғин тус олишини таъминладилар. М. Абдусаматов, Н. Абдуллаев, И. Нуриддинов, В. Романов, А. Эшматов каби моҳир ҳайдовчилар мусобақада доимо ғолиблар сафида келиш билан бирга меҳнат беллашуви қатнашчиларини янада самаралироқ ишлашга илҳомлантира олдилар. Натижа ҳам чакки бўлмади: автокорхона коллективи ишлаб чиқаришнинг барча кўрсаткичлари бўйича олти ойлик топшириқларни зиёдаси билан адо этди. Юқорида номлари қайд этиб ўтилган илғор ҳайдовчилар эса 1983 йил плани бажарилганлиги ҳақида рапорт бериб, айни пайтда 1984 йилнинг февраль—март ойлари ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Н. СУЛАЙМОНОВА.

▲ ПИСКЕНТ районидаги «Партия XXVI съезди» совхозининг илғор механизатори Карим Аҳмедов хўжаликнинг Ватан Шодмонов бошчилик қилаётган 1-бригадасида меҳнат қилади. Бу аҳил коллектив аъзолари юбилей йилида 80 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» ҳосили олиш мажбуриятини қабул қилишган. Далаларда юксак аҳдга яраша ҳосил тўпланмоқда. Бунда Карим Аҳмедовнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

А. Мальцев фотоси.

ҲАММАСИ ТАЙЁР

МЕХАНИЗАТОР МИНБАРИ

700 ГЕКТАР майдонга чигит экқан колхозимиз аъзолари, 40 центнерлик маррани кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Ҳар бир агротехник тадбирни ўз вақтида ва сифатли ўтказишга катта эътибор бераяпмиз.

Мен ҳар куни 6—7 гектар майдондаги ғўза остларини юмшатиб, сувчилар меҳнатининг самарали бўлишини, ҳосил тугунчаларининг тезроқ тўлиши, етилишини таъминлаяпман.

Ҳозир пахтазорларимизда 14 та чопиқ трактори юқори унум билан ишлаб турибди. Культивация пайтида ўқариқ ва уватлардаги ғўзаларга сифатли ишлов бериб, уларнинг серҳосил бўлиб ўсишига шароит яратаяпмиз. Шу кунгача ғўзаларга 7 марта комплекс ишлов берилди, 4-суғориш туғалланяпти.

Қуёшдан нур эмиб, деҳқон меҳрига қонаётган ғўзаларнинг ривожи яхши.

Ғўзаларни сифатли чеканка қилиш йўли билан ҳосилдорликни 2—3 центнерга ошириб, пахтанинг эртаги ва сифатли бўлишини таъминлаяпмиз. Шунингдек, дефолиацияни ҳам ҳар туп ғўзада 5—6 тадан кўсак очилгандан кейин бошлаймиз. Бунинг учун 8 та ОВХ пуркагичи осилган тракторларни шай қилиб қўйдик.

Ўтган йиллар тажрибасига таяниб терим мавсумига барвақт тайёргарлик кўриб қўйдик. Пахта, кўсак терадиган ва чувийдиган машиналар ремонтдан чиқарилди. Ҳар бир терим машинасини икки механик ҳайдовчи бошқаради.

Ҳар йилги анъанага кўра бу йил ҳам терим машиналари 3 звенога бўлиниб, уч участкада ишлайди. Мавсумда 17 та «зангори кема»нинг тўла қувват билан ишлашини таъминлаймиз. Бунинг учун барча зарур чоралар кўриляпти. Етарлича эҳтиёт қисмлар келтирилди. Шунингдек, терилган пахталарни қабул пунктларига етказиб бериш учун 20 та тележка ва 12 та транспорт тракторидан иборат учта отряд хизмат қилади.

Бу йилги мавсумда ҳар бир машинанинг ўртача иш унумини 150—160 тоннага етказамиз. Аҳмад Шоҳалилов, Абдужаббор Ғаниев, Бобомурод Аллаёров, Росиқ Муҳамедов сингари илғор механизаторларимиз ўзлари бошқарадиган «зангори кема» бункерларидан 200—220 тоннадан ошириб «оқ олтин» тўкиш мажбуриятини олдилар. Мен ҳам юбилей йилида кам деганда 250 тонна сифатли пахта териб беришга аҳд қилдим. Бу колхозимизнинг 2800 тонналик «оқ олтин» хирмонига қўшадиган ҳиссам бўлади.

М. МУСТАФОЕВ,
Чиноз районидаги «Москва» колхозининг механизатори.

«ДЎСТЛИК ПОЕЗДИ» САФАРДА

Тошкент темир йўл вокзалидан «Дўстлик поезди» йўлга чиқди. Республикамизнинг 330 қишлоқ хўжалиги ветерани Россия Федерациясининг шаҳарлари бўйлаб сафарга жўнадилар. Сайёҳлар орасида областимизнинг 32 нафар вакили ҳам бор. Оржоникидзе районидаги Р. Мусамуҳаммедов номли совхоз бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мухар Қосимова, партия ветерани, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Махсум Хўжаев, Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозининг бригада бошлиғи Робия Каримова шулар жумласидандир.

Республикамиз қишлоқ хўжалиги ветеранлари Москва, Ленинград, Псков, Новгород ва Волгоград шаҳарларида бўладилар. Улар меҳнат ва жанговар шон-шуҳрат ёдгорликларини бориб кўрадилар, пойтахт ва РСФСР бошқа шаҳарларининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирадилар. Шунингдек, программада ветеранларнинг Москва области қишлоқ хўжалиги илғорлари билан учрашуви ҳам режаланган.

«Дўстлик поезди»нинг сафарга отланиши муносабати билан Тошкент темир йўл вокзалида тантанали митинг бўлиб ўтди.

Э. БОРИСОВА.

ГАЗЕТХОНЛАР ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЯНА БИР ЯНГИ ШИФОХОНА

Янги Ангрен ГРЭСи бунёдкорлари яқинда қурувчилардан ажойиб совға олдилар. Бу ерда даволаш амбулаторияси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Айни пайтда медицина пункти қурувчиларга намунали хизмат кўрсатмоқда.

О. ХУШНАЗАРОВ.

ЎЗ КУЧЛАРИ БИЛАН

Ишчилар саломатлигини мустаҳкамлаш ва уларнинг дам олишларини намунали ташкил этишга Тошкент заргарлик заводида катта эътибор берилади. Бу йилдан бошлаб Чирчиқ дарёсининг соҳилида корхонанинг дам олиш зонаси ташкил этилмоқда. Ишчи-хизматчилар ҳашар уюштириб, зонани кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишларини қизғин олиб бормоқдалар.

С. ҒАНИЕВА.

КАСБ ҲАҚИДА СУҲБАТ

Бўстонлик районидаги сўлим ва хушҳаво тоғлар бағрига жойлашган «Текстильщик» пионер лагерига Тошкент тўқимачилик комбинатининг бир гуруҳ ветеран ишчилари ташриф буюришди. Улар ўқувчилар билан тўқимачилик касби ҳақида мароқли суҳбат ўтказишди. Бундай тадбирлар лагерда тез-тез ўтказилиб турилади. Айниқса, «СССР — менинг Ватаним» шиори остида ўтказилаётган турли конкурс ва мусобақалар дам олувчиларда яхши таассурот қолдиряпти. Кўнгилли ҳордиқ чиқариш учун барча шарт-шароитлар яратилган лагерда бу йил тўқимачиларнинг 2 минг нафар фарзанди ёз гаштини суради.

С. СУЛТОНОВ.

Шунингдек, редакциямизга пискентлик **С. Иномов** Чиноз районидан **Қ. Раззоқов,** Оққўрғон районидан **Қ. Абдураҳмонов** ўртоқлар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

ТАСВИРИЙ САНЪАТИМИЗ ЁШ АВЛОДИ

НАФОСАТ МАФТУНИ

ЯҚИНДА рассомлар союзининг кўргазмалар залида ўзбек тасвирий санъати ижодкорларининг республика кўргазмасида «Биринчи кашшофлар» деб номланган катта полотно намойиш қилинди. Унда серқатнов Самарқанд кўчалари бўйлаб ясан-тусан кийинган, қўлларида қизил байроқ, барабан, доира, най ва сурнай чалиб бораётган бир гуруҳ ўспиринлар тасвирланган эди. Бу ёшларнинг куч-ғайрати гўё ўз йўлида ҳар қандай эскирган ва умрини яшаган нарсаларни ювиб кетадигандай туюларди... Рангтасвир жанридаги бу ажойиб полотно моҳирона бажарилганлиги билан кўпгина мутахассис ва санъат мухлисларининг эътиборини тортди.

«Биринчи кашшофлар» полотноси КПСС XXVI съездига бағишланган «Биз коммунизм қурамиз» мавзуидаги Бутуниттифоқ бадиий кўргазмасида ҳам муваффақиятли намойиш қилинди. Бу йирик асар ёш истеъдодли рассом Исфандиёр Ҳайдаровнинг уч йиллик ижодий изланишининг маҳсули эди.

...Исфандиёр Ҳайдаров — ўзбек совет тасвирий санъатининг кенжа авлодига мансуб. У ўзининг дастлабки «Самарқандда совет ҳокимиятининг эълон қилиниши», «Ревком», «20-йилларда Самарқанд» каби улкан полотнолари билан санъат мухлисларининг меҳр-муҳаббатини қозонди. Шундай қилиб, тарихий — инқилобий мавзу И. Ҳайдаров ижодида етакчи ўринни ишғол қила бошлади.

И. Ҳайдаров ҳар битта катта картинаси устида узоқ ва самарали меҳнат қилади. Бўлажак асарнинг композицияси, ҳар бир детали хусусида пухта ўйлайди. Исфандиёрнинг ижодий услубига хос бу хусусият, албатта, ёш мусаввирдан мустаҳкам ирода, катта истеъдод ва жиддий меҳнат талаб этади. Шунинг учун ҳам И. Ҳайдаровнинг ҳар бир асари узоқ изланишлардан сўнг юзага келиб, улар ҳамиша томошабинларни бефарқ қолдирмайди.

Рассомнинг изланишлари борасида тўхталганда, унинг рангтасвир жанридаги маҳоратини алоҳида таъкидлаб ўтиш лозим. Чунки бу соҳада И. Ҳайдаровнинг ўзига хос ранг танлаш маҳорати намоён бўлди. Хусусан, рассомнинг айрим асарларида баъзан ҳароратли ранглар ўз ўрнини юмшоқ нимранг бўёқларга («Риштонда тун», «Оқ олтин» асарлари) бўшатиб берганлигини, баъзиларида эса аниқликка қатъий риоя қилганлигини кўрамиз.

Мўйқалам устаси ўз манзараларида уфқлар бағридан жой олган олис-олис кенгликларни тасвирлашни севади. Шу ўринда унинг «Олтин куз», «Оқ олтин» каби полотноларини эслаб ўтиш мумкин. Бу асарларда жонажон ўлкамизнинг фусункор манзаралари ифодаланган бўлиб, ундаги ҳар бир деталь табиат гўзаллигини тараннум этишга бўйсундирилган.

Рассомнинг «Шоир Шукрулло портрети», «Рассом Ш. Абдурашидов портрети», «Она ва чақалоқ» каби асарлари муаллиф истеъдодининг янги қирраларидан далолат беради. Айниқса, «Она ва чақалоқ» картинасида кўҳна ва ҳамиша навқирон она муҳаббати юксак маҳорат билан тараннум этилган...

И. Ҳайдаров 1954 йилда Бахмал районида ўқитувчи оиласида туғилди. Унинг ота-онаси — Синдор ва Гулчеҳра Ҳайдаровалар қишлоқ мактабида дарс беришар эди. Улар фарзандларидаги рассомчиликка мойилликни ўз вақтида пайқаб, унинг орзуси амалга ошишига кўмакдош бўлдилар. Исфандиёр П. Беньков номидаги бадиий билим юртида, сўнгра А. Н. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомчилик санъати институтида таълим олди. Бу билим даргоҳларида Исфандиёр таниқли рангтасвир усталарининг ижоди билан яқиндан танишди, ўзи севган рассомларнинг маҳоратини чуқур ўрганди. Р. Аҳмедов, Н. Қўзибоев каби ўзбек—совет тасвирий санъатининг таниқли намоёндаларининг қимматли маслаҳат ва йўл-йўриқларига муносиб бўлишга интилди.

Чинакам санъаткор ижоднинг машаққатли ва айни чоғда шарафли довонларини забт этар экан, изланишдан бироз бўлса-да тўхтаб қолмаслик кераклигини ҳис этиши лозим. Ёш истеъдодли рассом И. Ҳайдаров буни чуқур тушунади ва унга қатъий амал қилишга ҳаракат қилади. У «энг яхши асарларим ҳали олдинда» деб, санъат мухлисларининг меҳр-муҳаббатини қозонадиган янги ёрқин полотнолар яратишни орзу қилмоқда, нафосатга шайдолигини ранглар тилида тараннум этишга ошиқмоқда.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

Суратларда: Исфандиёр Ҳайдаров ўз ижодхонасида; Рассомнинг «Биринчи кашшофлар» полотносидан репродукция.

Автор фотолари.

АРИҚЛАРДАН ЗИЛОЛ СУВ ОҚСИН

«ТАБИАТНИ АРДОҚЛАЙЛИК» КОНКУРСИГА

Осмонўпар тоғнинг мафтункор кўринишига бир лаҳза маҳлиё бўлиб тикилиб турамиз. Жазирама иссиқдан тоғ ўсимликлари сарғайиб ётибди. Фақат унинг ён бағридагина кўм-кўк бута ва майсалар тартиб билан бир қаторга сафланиб, пастга тушиб келаётгандек. Демак ўша ерда булоқ бор. Ҳеч иккиланмай шундай дейиш мумкин. Булоқ билан бирга у ерда ҳаёт ҳам қайнаяпти. Акс ҳолда бу кўкатлар ҳам аллақачон сарғайиб кетар эди...

Ҳа, ҳаётни сувсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Статистик маълумотларга кўра, Тошкент шаҳрида яшовчи аҳоли жон бошига ҳар суткада тахминан 250 литрдан сув сарфланади. Сувнинг қишлоқ хўжалиги, шунингдек, саноатдаги зарурати ҳақида ҳам салмоқли мисоллар келтириш мумкин. Масалан, бир тонна нефтни керaксиз компанентлардан тозалаш учун 18 тонна, 1 тонна чўян эритиш учун 200 тонна, 1 тонна мис олиш учун 500 тонна, 1 тонна синтетик тола ишлаб чиқариш учун 4 минг тонна сув керак бўлади. Қишлоқ хўжалигида эса у янада қимматли. Сув сарфи бир тонна пахта етиштириш учун минг тоннани, бир тонна шоли олиш учун эса 4 минг тоннани ташкил этади. Шундай экан, иложи борича сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш керак. Унинг бир томчисини ҳам яроқсиз ҳолга келтириб, исроф қилмаслик лозим.

Ерларни суғориш учун ишлатиладиган сувларнинг сингиб кетиши табиий. Лекин саноатда қўлланган сувлардан қайта фойдаланиш мумкинку?!

1970 йилда сувнинг ифлосланишини давлат назоратига олиш мақсадида Совет Иттифоқи ҳамда иттифоқдош республикалар сув қонунчилиги асослари мажмуаси ишлаб чиқилди. Бу эса сувлардан оқилона фойдаланиш ва унинг ифлосланишини ҳар томонлама бартараф этишга олиб келди.

Республикамиз, шунингдек, областимиз олдида ҳам сув ҳавзаларининг тозалигини сақлаб қолиш, уларнинг ифлосланишига йўл қўймаслик вазифаси турибди. Кейинги беш йилликлар ичида саноат потенциалининг юксалиши ҳамда турмушимизда сувларнинг янада кўпроқ қўлланилиши ҳавзаларнинг янада кўпроқ ифлосланишига олиб келиши керак эди. Лекин, юқоридаги конкрет тадбирларнинг амалга оширилиши, областимиз ҳар бир корхона ва муассасалари бу ҳаракатга ўз ҳиссаларини қўшишлари оқибатида сувларимиз анча мусаффо бўлди.

Бир қатор йирик саноат корхоналарининг бевосита ўзида чиқинди сувларни тозалаш иншоотлари барпо этилди. Бу эса ўнинчи беш йилликка келиб сув ҳавзаларига оқизилаётган ифлос чиқинди сувларнинг суткасига 164.97 минг кубометрга камайишини таъминлади. Областимиз ҳавзаларига саноат корхоналаридан оқиб чиқаётган ифлосланган сувлар эса суткасига 4.8 минг кубометрга камайди.

Кейинги йиллар ичида биргина Наримонов шаҳрининг ўзида ҳар суткада 10 минг кубометр сувни қайта тозалаб берадиган иншоотлар, Чорвоқ посёлкасида эса 7 минг кубометр, ТашГРЭСда 9 минг 600 кубометр сувни тиндириб берадиган қурилмалар барпо этилди. Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида сувдан яна қайта фойдаланиш имконини берадиган станция қуриб, фойдаланишга топширилди. Натижада ҳар суткада қўшимча 26.6 минг кубометр сувнинг ифлосланиши бартараф этилди. Шунингдек, Тошкент экскаватор заводида, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида сувдан қайта фойдаланиш системаси ишга туширилди.

Бундан ташқари аввалари муайян сув ҳавзаларига саноат чиқиндиларини қувурлар орқали оқизиб тушираётган қатор корхоналар бундай хўжасизликка чек қўйдилар. Жумладан, Янгийўл ёғ-мой комбинати, Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи, Семашко номли институт, Октябрь революцияси номли Тошкент вагон ремонти заводи, Ильич номли тажриба механика заводи, 2-автопарк, 2519-автоколонна, 1-тепловоз депоси, «Граммпластинка» заводи ва бошқа бир қатор корхоналар марказлаштирилган канализация тармоқларидан фойдаланишга киришдилар.

Лекин, сув ифлосланишининг олдини олиш муаммоси ҳанузгача узил-кесил ҳал бўлгани йўқ. Яқин ўтмишни эсланг. Кўпчилик уй яқинидан оқиб ўтадиган ариқлардан сув истеъмол қиларди. Ҳозир ҳам айрим қишлоқларда оқар сувлар ичилади. Лекин шаҳримизнинг темирбетонли ариқларидан жилдираб оқаётган сувлар истеъмол қилишга яроқсиздир. Уларнинг устки қисми юпқа корамой пардаси билан қопланган.

Айрим оқар сувларга қараб «бу ердан Менделеев жадвалидаги барча элементларни йиғиш мумкин», деган ярим ҳазил, ярим чин киноляли гапларни айтишади. Эътироз билдириш ўринсиз, албатта. Масалан Салорга Янгийўл биохимия заводидан оқиб чиқадиган сув қўшилишидан сўнг ҳавзада жуда кўп миқдорда органик элементлар борлигини кузатиш мумкин. Айни пайтнинг ўзида ҳавзалардаги тирик мавжудот учун энг зарур бўлган кислород мутлақо йўқ эканлиги кишини ташвишга солади. Бундай элементлар биринчи навбатда ўсимликларни, балиқлар ва ниҳоят бутун тирик мавжудотни турли касалликларга чалинишига олиб келиши аниқ.

Ана шундай ташвишли оқибатларга ҳам бефарқ қараётган ташкилотлар йўқ эмас. Область сув ресурслари бошқармасининг маълумотларига кўра 1981 йилда Тошкент қоғоз комбинати, «Ўзбекгазмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, мармар заводи, Тошкент кабель заводи таркибида кўплаб химиявий элементлар бўлган саноат сувларини ҳавзаларга оқизиб чиқарганлар. Ҳанузгача 141-автобаза, 4-автобус парки, 7-таксопарк, 2515-автоколонна ҳамда 17-шаҳар касалхоналари Тошкент шаҳар ҳавзаларига ифлосланган сувларни тўғридан-тўғри оқизиб юбормоқдалар. Кейинги пайтларда ана шундай корхоналарга нисбатан кескин чоралар кўрилмоқда.

Табиатга, унинг заминида инсон саломатлигига салбий таъсир ўтказаётган бу каби корхона ва муассасалар жиддий хулоса чиқариб олишлари керак. Улар Олмалиқ гилам фабрикаси, Оҳангарон бинокорлик материаллари комбинати, «Учқун» тўқимачилик галантерия фабрикаси каби илғор коллективлардан ўрганишса, бой тажрибаларини ўзларида қўллашса мақсадга мувофиқ бўларди. Шундагина сув ҳавзаларининг мусаффолигини, ундаги тирик мавжудотларнинг кун сайин кўпаётганлигини кузатиб, кўзимиз қувнайдиган, келажак авлод олдида ўзимизни айбдор кишидек ҳис қилмайдиган бўламиз.

Н. МУТАЛОВ,
сувни муҳофаза қилиш ва тежамкорлик билан ишлатиш область бошқармасининг бошлиғи.

ФУТБОЛ

БАЛЛИ, ЯКУБИК!

КЕЧА Москванинг «Динамо» ва Донецкнинг «Шахтёр» командалари ўйини билан мамлакат футбол чемпионатининг 22-тур ўйинларига якун ясалди. («Спартак» — «Кубань» матчи 2 сентябрга кўчирилган). Бир кун аввал эса олти учрашув бўлиб ўтди. «Пахтакор» ўз майдонида турнир жадвали пешқадамларидан бири — Харьковнинг «Металлист» командасини қабул қилди. Ўйиннинг биринчи ярми асосан майдон эгалари устунлигида ўтди. Пахтакорчилар ана шу ташаббусни учрашувнинг иккинчи ярмида ҳам қўлдан бой бермасликка ҳаракат қилдилар. Учрашув 2:1 ҳисобида майдон эгаларининг ғалабаси билан тугади.

«Пахтакор» командасининг капитани А. Якубик бу сафар ҳам ўзини кўрсата олди. У ўйининг 32 минутида ўн бир метрлик жарима тўпини рақиб дарвозасига аниқ йўналтирди. 78 минутда эса 20 метрлар чамасидан белгиланган жарима тўпини тепишда бутун маҳоратини ишга солди. «Пахтакор» дарвозасига ягона тўпни 65 минутда ўн бир метрлик белгидан Горбик киритди.

Пахтакорчилар муҳим ғалабани қўлга киритдилар. Бу ғалаба командамизни турнир жадвалида еттинчи ўриндан бешинчи ўринга кўтарди. Мавсумда 13 тўп киритган А. Якубик олий лига мерганлари орасида ўз мавқеини янада мустаҳкамлаб олди.

Шу турнинг барча учрашувлари майдон эгаларининг ғалабаси билан тугади. Жумладан, «Черноморец» Минскнинг «Динамо» командасини, «Қайрат» — «Днепр»ни 1:0 ҳисобида енгди. «Арарат» — ЦСКА ва «Нефтчи» — «Торпедо» (Кт) баҳсларида 3:2 ҳисоби қайд этилди. Тбилисининг «Динамо» командаси пойтахт автозаводчиларини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ЎҚУВ ЮРТЛАРИ, КОРХОНАЛАР, ИДОРА ВА ТАШКИЛОТЛАРДАН

ЙЎЛ ҲАРАКАТИ ҚОИДАЛАРИ ҲАҚИДА, МЕҲНАТ МУҲОФАЗАСИ, ГРАЖДАН МУДОФААСИНИ ЎРГАНИШ, МЕҲНАТ ТЕХНИКАСИ ХАВФСИЗЛИГИГА РИОЯ ҚИЛИШ, АЛКОГОЛИЗМГА ҚАРШИ КУРАШ ҲАМДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ СОҲАСИГА ОИД ФИЛЬМЛАРГА

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Қуйида 1982 йилнинг II квартали учун прокатга келган буюртма фильмлар рўйхатини диққатингизга ҳавола қиламиз:

«Энергетика янгиликлари» № 2;
«Энергетика янгиликлари» № 4;
«Энергетика янгиликлари» № 7;
«Оловли фронт инженерлари»;
«Йўл белгиси — сенга душман эмас»;
«Теплицаларда—машиналар»;
«Қишлоқ кўнгиллилари беллашадилар»;
«Карпат «мокики»;
«Бугунги—йўл қурилиши машинасозлиги»;
«Юртим—олға бос!»;
«Жажжи нафас олиш аппаратлари»;
«Граждан мудофааси машғулотлари»;
«Алкоголь — авария сабабчиси»;
«Белбоғларни тақиб олинг!»;
«Органик ўғитларни ташишда қўлланиладиган машиналар комплекти»;
«Чорвачилик учун кадрлар»;
«Букинистик китоб алмашув»;
«Чорвачилик учун машиналар комплекти»;
«Биринчи ёрдам»;
«Музқаймоқ ҳақида эмас»;
«Оршанск газлама комбинати тўқувчиларининг илғор тажрибаси»;
«Иккиламчи хом ашё—чиқинди эмас»;
«Диққат, болалар»;
«Тайёргарлик текшируви»;
«АСУ—транснефть»;
«Қишлоқ қурилишини индустриялаштириш»;
«Автоматик созлаш системаси»;
«Ядро қуролининг зарарлаш факторлари»;
«Йиғма темир-бетон тайёрлашда синтетик маҳсулотларнинг қўлланилиши»;
«Захи қочирилаётган ерларда ёпиқ дренаж қурилишини комплекс механизациялаш»;
«Темир-бетон буюмларни опалубкасиз қолиплаш»;
«Уралорти дуркун буғдойлари»;
«Қишлоқ хўжалиги объектларида граждан мудофаасининг тадбирлари»;
«Обуна ҳужжатларини ишлашдаги янгилик»;
«Қутурган олов»;
«Аниқ тадбир»;
«Елена» косметик набори»;
«Ромашка» косметик набори»;
«Киев-4М» фотоаппарати»;
«Саргузашт воқеа»;
«Иккиламчи сут хом-ашёларини саноатда қайта ишлаш»;
«Львов область сельхозтехника корхоналарида меҳнат муҳофазаси, 1-қисм»;
«Львов область сельхозтехника корхоналарида меҳнат муҳофазаси, 2-қисм»;
«Пионер лагерларида граждан мудофааси тадбирлари»;
«Меҳнат кишиси ҳақида ғамхўрлик»;
«Инсон учун—нон»;
«Санъат—халқникидир»;
«Кўмирлар сифатини оширишни ривожлантириш»;
«Хўжаликларда мева-сабзавотларни қабул қилиш»;
«Энергетика бошқарувини автоматлаштириш»;
«Диспетчер бошқарувнинг автоматлаштирилган системаси, 1-қисм»;
«Инсонпарварликдан тинчлик сари»;
«Комплекс кўчма проходка қурилмаларининг қўлланилиши»;
«Бил ва уддала»;
«Мева-сабзавот корхоналарини комплекс механизациялаш, 1-қисм»;
«Цемент тайёрлашдаги шарсимон тегирмонларни созлаш ва ўрнатиш»;
«Чуқур бурғилашда автоматик бошқарув системаси»;
«Теплица комбинатлари монтажини индустриялаштириш»;
«Таксофонларни сақланг»;
«Граждан мудофаасидан машғулот»;
«Озуқани майдалаш ва брикетлаш»;
«Автойўлларда алоқа»;
«Халқ хўжалиги объектларида светомаскировка»;
«Картошка тайёрлаш учун контейнерлар»;
«Гидролитлар қурилишда»;
«Кўп марта айланувчи реакторлар сиртини монтаж қилиш»;
«Мева-сабзавот корхоналарини комплекс механизациялаш, 2-қисм»;
«Электромагнитизм»;
«Хизмат кўрсатиш индустрияси реконструкциясининг самараси, 9-чиқариш»;
«Қовунга ишлов берувчи машиналар»;
«Қоқ нонининг мазаси»;
«Ускуналарга техник хизмат кўрсатиш ва кийим бошларни тозалашда хавф-хатарсиз усуллар».

Телевидение

МТ-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.10 — «Киносаёҳатчилар клуби». 11.10 «Таниш оҳанглар». Концерт. 11.55 — «Сула — тундра дарёси». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Вьетнам бўйлаб». Кинопрограмма. 15.50 — «Рус тили». 16.20 — «Объектив». 16.50 — «Меҳнатим қўшилар республикам меҳнатига». Юқори синф ўқувчилари меҳнат бирлашмаларининг слёти ҳақида Целиноградлан репортаж. 17.35 — Хизмат кўрсатган «Ятрань» халқ рақс ансамблининг концерти. 18.15 — «Ангарадаги ўрмон химияси гиганти» 1-кўрсатув. Братск ўрмон саноати комплекси. 18.45 — «Илья Муромец», «Чўпон ва гўзал малика ҳақида эртак», «Опаси Алёнушка ва укаси Иванушка». Мультфильмлар. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Халқ куйлари». 19.50 — «Фан оламида». 20.20 — «Ўқираётган ҳайвонга муҳаббат». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. А. Вахваловнинг шу номли романи асосида 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Фестиваллар... Конкурслар... Концертлар...» 23.25 — «Дунё воқеалари». 23.40 — Илмий-оммабоп фильмлар программаси.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.30 — Илмий-оммабоп фильмлар программаси. 9.55 — «Қирувчилар». Бадиий фильм. 11.30 — «Онамларнинг мактаби». 12.00 — Немис тили. 12.30 — Ростов-Дон шаҳар камер хорининг концерти. 12.50 — Болалар учун фильм. «Комиссар билан ёнма-ён». 13.55 — Альтчи Юрий Башмет. Фильм-концерт. 15.35 — К. Федин. «Ёзувчи, санъат, давр». 16.05 — «Инсон ва қонун». Илмий-оммабоп фильм. 16.15 — Балет ёш артистларининг концерти. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Моцарт. Фортепьяно, кларнет ва альт ижроси учун 7-трио. Ленинграддан олиб кўрсатилади. 19.10 — «Ҳужжатли экран». Киноилова. 20.00 — Владимир область филармонияси «Русь» ансамблининг концерти. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — «Халқаро панорама». 21.30 — Время. 22.05 — «Процесс». Бадиий фильм.

ЎзТВ-I. 11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — «Кичик юлдузлар». Фильм-концерт. 12.15 — Виталий Бианки. Ҳужжатли фильм. 13.15 — «Оловли йўллар» Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — Болалар учун фильмлар: «Дастлабки қадамлардан бошлаб», «Қувноқ шаҳарча». 18.30 — «Қувноқ пионер ёзи». 19.00 — «Озиқ-овқат программаси — халқ фаровонлигининг асоси». 19.30 — Ахборот. 19.45 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Дўстлик камалаги». Кинопрограмма. 20.30 «Ахборот». 20.50 — «Чаманларда сабо ўйнар». 21.30 — «Время». 22.05 — Бугун оламда нима гап. Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 — «Оловли йўллар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 23.25 — Янгиликлар.

БУ ФИЛЬМЛАРНИ КЎРИНГ

ТУТАШ СОҲИЛЛАР

▲ ТЕРМИЗ шаҳри байрамона либосда. Рус, ўзбек ва афғон тилларида ёзилган табрик транспарантлари ва плакатларни кўтариб олган кишиларнинг чеҳрасида қувонч, лабларида табассум. Бу қизил алвонларга тинчлик ва дўстликни улуғловчи сўзлар битилган. Совет ва афғон халқларининг эзгу мақсадлари учун хизмат қилувчи Термиз—Ҳайротон автомобиль-темир йўл кўпригининг қуриб, ишга туширилиши чинакам шодиёнага айланди.

Бу кўприк Аму соҳилларини бир-бирига туташтириб қолмай, совет ва афғон халқларининг қалбларини ҳам мустаҳкам ришталар билан боғлади. Интернационал бирдамлик, ҳамкорлик ва қардошлик рамзи бўлган бу янги кўприк икки халқнинг бунёдкорона қудрати негизида вужудга келди.

Ўзбекистон ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар студияси ижодкорлари мана шу воқеага бағишланган «ДЎСТЛИК КЎПРИГИ» деб номланган ҳужжатли лентани суратга олдилар.

Картинани постановкачи-режиссёр, СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Малик Қаюмов яратди. «Ўзбекистон бўйлаб», «Тошкент — тинчлик шаҳри», «Баҳордан — баҳоргача», «13 қалдирғоч», «Ҳиндистон тонги», «Зьетнам — менинг Ватаним» каби бир қатор ҳужжатли фильмлари билан кино мухлисларининг олқишига сазовор бўлган атоқли санъаткор икки халқ ўртасидаги дўстликни тараннум этувчи бу картинани яратар экан, яна бир бор ўз маҳоратини намойиш қилганининг гувоҳи бўламиз.

«ОҚ ШАҲАРЛАР»

▲ ҲОЗИРГИ кунда республикамизнинг барча ташкилот, корхона ва бирлашмаларида СССРнинг шонли тўйига муносиб совға тайёрлаш учун қизғин кураш бормоқда. «Ўзбекхроника»да ҳам юбилейга ажойиб туҳфа ҳозирлашмоқда. Яқинда суратга олинган «ОҚ ШАҲАРЛАР» деб аталувчи кенг экранли, рангли ҳужжатли фильм бунга мисол бўла олади.

Бу фильм Қизилқум саҳросида бунёд бўлган шаҳарлар, «қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган» заминда фидокорона меҳнат қилаётган метин иродали, тиним билмас ишчи ва хизматчилар тўғрисида ҳикоя қилади.

Бир неча йиллар муқаддам бу қумликларда шаҳарлар қурилиши, одамларнинг завод-фабрикаларга шошилиши ва гўдакларнинг шодон қийқириқларини эшитиш ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмаган эди. Партия ва ҳукуматимизнинг доно раҳбарлиги, совет халқининг бирдамлиги ва қўлни-қўлга бериб меҳнат қилиши натижасида бу жойларда ҳозир Навоий, Зарафшон каби замонавий шаҳарлар бунёд этилди. Осмонўпар бинолар, завод ва фабрикалар, мактаб ва магазинлар, болалар боғчалари-ю сунъий денгизлар пайдо бўлди.

Картинани постановкачи-режиссёр Д. Салимов суратга олар экан, Қизилқумни коммунизм қуриш учун хизмат қилдираётган жасур одамларнинг ҳар қандай қийинчиликларни енга олишга қодирлигини кўрсатишга ҳаракат қилган.

А. ТИЛОВОВ.

(Газетанинг навбатдаги сони 20 августда чиқади).

Редактор Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 32 5748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар: фельетонлар — 334048; 325354, партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 06493 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1666. 1 2